درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական և Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ և գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխադրէ փոստայ. ֆոյ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փոխ 100 ղրուշի հաշուով:

Բաժանորդագրութեան ծախքը կանխավճարելի է:

Յայտարարութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ԼԶ

Ոչ ինչ նոր, այսպէս ըսած, Պատրիարքարանի վերջին ժողովներուն ընթացիկ գործերու նկատմամբ, քանի որ կը շարունակէր տակաւին Ազգ. Վարչութեան տօնական դադարը. Իսկ արտաքին լուրերէն, հետեւելով Արեւելքի տեղեկութեանց, հետաքրքրական կը գտնեմ Բզիլի Գաւառ. Վարչութեան խնդրագիրը, որով առաջնորդական ընտրելիներու նախնական ցանկ մը կ'ուզեն՝ ոչ թէ տրամադրելիներու համառօտ ցուցակէն քաղուած,—այլ նոյն ցուցակէն մէջ գտնուած Կեդրոն. Վարչութեան և հասարակաց աչքին,—այլ այնպիսի վարդապետներէ՝ որ կանխաստրամադրութիւն յայտնեն Բզիլ երթալու ի դէպս ընտրութեան: Այսպէս խորհած են Բզեցիք՝ ի նկատի ունենալով անկէ առաջ կատարուած յաջորդական հինգ ընտրութեանց յաջորդական ձախողութիւնը, որով երեք չորս տարիէ ի վեր ո՛չ առաջնորդի երես կրցան տեսնել և ոչ տեղապահի, յորմէ հետէ Տ. Վահրիճ վարդապետ մեկնած էր իրենց ծոցէն: Հետեւաբար ըստ այս խնդրանքին համար քայլ լուսաւոր պէտ է ըլլար ըսել միամտական. որովհետեւ երբ Բզեցիք չկրցան օգտուիլ, Բաղէշցւոց պէս, տրամադրելիներու ցուցակէն, ի՞նչ յոյս կրնան ունենալ առաջարկ ցուցակի գտնուող վարդապետներէ: Եւ այնուհետեւ կ'ուզեն որ Պատրիարքարանը, փոխանակ մէկի, երեք յանձնառու ցոյց տայ Բզիլի հովուութեան համար, որպէս զի վստահօր ձգեն իրենց քուէները տուփին մէջ, և ընտրական գործողութիւնները ի դերեւ չելլեն այս յառաջիկայ անգամ ալ: Տարակը բարեխառութիւն ալ այսչափ կ'ըլլար. երբ Պատրիարքարանը՝ դէպ մէկ հատիկ յանձնառու չկրցաւ ճարել Բզիլի հովուական պաշտօնին, հիմա ո՞ւր պիտի կրնայ մատակարարել երեք յանձնառու. այնչափ աժա՞ն կը կարծեն առաջնորդացու եկեղեցականներ յօժարութիւնը Պոլսոյ մէջ, Պատրիարքարանի դրամադրութեան տակ, որ մէկի տեղ և իրեք պահանջելու ելեր են անտարբեր բարեխառութեամբ: Կարծես թէ Բզի... Բաղդիւր եղած ըլլար, որուն հայրենի քարոզչութեան պաշտօնին հոգի առաջին,—բայց փոխարքական տարածքը—բոլոր բովանդակ հայ եկեղեցականաց ալ չորս հովուոյ երկիր: Ոչ սիրելի Բզեցիք, վերուցէք պահանջէք ձեր քուէատուփը կանոնաւոր սերտօրէն, և հանդարտ սրբօրէն պատրաստուեցէք ձեր գործնական յանձինն, որ գոնէ փոր կը կշտացնէ, մինչև որ ձեր Թեմին համար հովիւ մը գտնուի:

Ուրիշ բան է, եթէ Բզեցիք յօժարին անցնել վարդապետներէն և մտնել փոխեղուորներու քով. այժմէն մէկ քանի տասնեակ ձեռնհաս քահանայ կրնամ ցոյց տալ իրենց վիճակին հովուութեան յանձնառու, երկչոտող և գաւառներու տէր, լայն ճակատով և ճերմակ մօրուքով,—զոր սակայն չեն ճերմկցուցած վանքերու մէկ կամ մայրաքաղաքիս այս կամ այն անկիւնը—եփուն մարդիկ, ալ խորհելէ մէջ ապրող և աշխարհէն տեղ եակ, ուսեալ մարդոցմէ քան աստուածաբան. նուազ գրագէտ բայց ուսեալ բանգէտ, եպիսկոպոսութենէ յուսահատ՝ Պոլիս հաստատուելու անյօժար. Քրիստոսի ծառայ և քիչ անգամ մամոնայի սպասարկու, վարելու կարող քան վարուելու կարօտ, ու սասուելն՝ ծաղկեայ փիլոնով կամ լանջախաչով զուհացող. ազգաան տու գրամէն երկիւղած, խղճամիտ, բարեկրօն, պաշտպանութեան անկարօտ, և միանգամայն հասատալիմ ուանդապահ եկեղեցւոյ սրբութեանց... քիչ մը գրաբար

հոն բայց աշխարհաբար, լեզուաշխարհաբար, ոչ յոգնածագիր, ոչ քանիկագիր, նոյնպէս ճշղով չիտրկող տեղեկատու՝ առանց բանաստեղծական խանդի, կարծրաբան, համառօտախօս, պարզախօս, բացաճակատ: Ի՞նչ կ'ըսէն, կ'ուզե՞ն Բզեցիք այսօրինակ հովիւ մը կամ առաջնորդ մը ունենալ: Եթէ այո, կրնան փութալ իրենց ընտրութիւնը կատարելու այսկէ կամ գաւառէ քահանաներու մէջէն և այս կերպով օրինակ ըլլալ ուրիշ վիճակայիններու. մանաւանդ առաջինը հանդիսանալ այս ընտրական յառաջդիմութեան խորհրդին տաղտկալի գործադրիչներէն:

* * *

Շաբթուան գաւառային տեղեկութեանց մէջ նշանակութեան արժանի էր նաև սա լուրը՝ թէ Սամսոնցիք արժանաւոր ընդունելութիւն մը պատրաստեր են իրենց նորընտիր Առաջնորդին, Տ. Յակոբ Աշոտ եպիսկոպոսի, և անմիջապէս երեւան ելեր է քաղաքին եկեղեցւոյն վերաշինութեան գործը, ինչպէս կը սպասուէր: Երկաթը տաք տաք ծեծելն է խելացութիւն, կ'ըսենք յաճախ առանց երկաթագործ ըլլալու, և Տ. Աշոտ եպիսկոպոս պէտք գիտնայ անշուշտ կտան ի ձեռին գործի սկսիլ, որպէս զի կարգը գայ քիչ մըն ալ դպրոցին վրայ դարձնելու քաղաքացւոց սիրտ ու ցան հոգածութիւնները: Յաջողութիւն կը մաղթեմ Ս. Առաջնորդի հաւանական փութաջանութեան, զոր չպիտի կրնար փայլեցնել անշուշտ Գաղերէի և Աղեքսանդրիոյ միւ բեկեալ թեմ կամ Իզմիրի քարեպսկո պաշտօնէութեան շրջանակին մէջ: Ահա թէ ինչո՛ւ համար պատիւ ունիմ կը համարէի երբեմն հետաքրքիր և մերթ յառաջընթաց ըլլալ Ն. Գերապատուութեան Գաղերէէն մինչեւ Սամսոն, ուր գնաց հաստատուիլ իբրեւ օրինաւոր Առաջնորդ՝ թեմին ընտրութեամբ և Կեդրոնի վաւերացմամբ: Պիտի դիտեմ խաղաղութեան մը,—գի կաղանդչէք տար Լոյսէն,—Սամսոնցւոց ամէնէն անշահ ուխտագնութիւնը, նուիրուած իրենց նորապսակ Առաջնորդին, և գոհութեամբ պիտի փութամ արձանագրել Արեւելքի՝ մէջ որ և է բարեգործ իրենց թեմին եկեղեցական եւ կրթական գործերուն մէջ, մանաւանդ որ Սամսոն ցեղ այլ և ս հասած են իրենց իղձերուն, Եպիսկոպոս-Առաջնորդի մը շքով շքաւորուելու իրենց վաղեմի բաղձանքին:

* * *

Իսկ ներքին լուրերէն, ըսել կ'ուզեմ Պոլսոյ շրջանակի տեղեկութիւններէն, հետաքրքրական էր անշուշտ շաբթուս Սամաթիոյ Թաղականութեան փաքրիկ խորհրդարանին ծագած մեծ վիճաբանութիւնը, որ մինչեւ Պատրիարքարան արձագանգ տուաւ: Ամէնէն առաջ կ'ուզէի գիտնալ ալ՝ թէ այդ անձուկ խորհրդարանին մէջ ատենակալ Թաղականի չէ սեմը, և այս խօսք է կարծեմ պատճառ որ կա՛մ վիճաբանը չի պակսիր և կամ թաղականներէն ոմանք... դուրսը կը մնան: Արդէն ի՞նչ հարկ կայ ատենակալ թաղականի: Թաղականներէն ոմանք ասպնջակէն առաջ հրաժարական գրած էին Ազգային Վարչութեան, դուրսէ չգիտնալով թէ անոնք տօնական օրերու մէջ իրենց հրաժարականը չպիտի ընդունուէր Պատրիարքարանէն: Այս հրաժարականէն առաջ և յետոյ շատ բան գրուեցաւ օրաթերթերու մէջ թեր ու դէմ ըստ ամենայնութեան. բայց ես կ'ուզեմ խոստովանիլ թէ շատ քիչ բան հասկցայ գրուածներէն, ոչ միայն անոր համար որ լաւ ուշադրութիւն չըրի ըսուածներուն, այլ մանաւանդ այն գերազանց պատճառով որ գործը ինքնին կազմէր կեդրոնն մէջ կրնար սղմիլ հանդիսաւ: Քիչ մը թերեւս կնճռոտ եղած ըլլայ հաշուական խնդիրը. բայց ըստ իս Սամաթիոյ մէջ հաշուեյարդարութիւնը աւելի դիւրին է, եթէ չուզուիր նորանոր կնճռոտութիւններ բարդել եղածին վրայ և վայրապար զբաղեցնել պատճառել Պատրիարքարանի ժողովներուն:

* * *

Վերջին ուրբաթ օր Ուսանի. Խորհուրդն ալ ի նիստ չէր հրաւիրուած, թէեւ կանխաւ որոշած էր գումարուիլ. պատճառը անգիտելի:

ԱՐԵՑ

ԶԻԿԶԱԿ ՆՈԹԵՐ

«ՄԵՐ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ»

Անդրադարձ ուրախութեամբ մը կը հաստատեմ, տեսնելով որ, մեր սալոնի կամ տունի հայ մտաւորականներու անհամար բազմութեան մէջէն, Թաղային համեստ գպրոցի մը վարժուհին —ինչպէս կը ճանչցնեն զինքը ինծի,—Օր. Արուսեակ Զարիֆեան, լեզու կ'ելլէ, բարբարած ուժեղով մը, բողոքելու այն անիրաւ (°) դատափետումներուն, որոնք աստ ատեն կը թափին մեր աղջիկներուն վրան, անոնց մտային կամ ընկերային վիճակին ազատ ինքնածութեան համար:

Մեր մէջ, անտարակոյս անտեղի աղջկան մը գրական հրապարակը իջնելը այնքան նորօրինակ բան մըն է որ, կարելի չէ առանց հիացման մնալ, երբ, տասնեակ, մանկավարժ վարժուհի մը, բաւական զուսպ ոճերով, իր գաղափարը կը յայտնէ հրապարակաւ, ընկերային շատ լուրջ խնդիրի մը մասին:

Անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր, այնքան վարժուած ենք դէպ համարում մը ունենալ մեր վարժուհիներուն մտային վիճակին խեղճութեան մասին, և հաղորդաւոր օրինակներ անոնց անխուսափելի ապացոյցներով հաստատած են այդ բանը, որ զարմանալի դիպուած մը պէս բան մը կ'ըլլայ, երբ անծանօթ աղջիկ մը քանի մը տողնոց յօդուածով մը կը տեղաւորուի թերթի մը մէկ անկիւնը:

Բայց խնդիրը աս չէր հոս:

Մեր աղջիկներուն վիճակը յատկանշող շատ անխուսափելի օրինակ մը թելադրութեամբ, անցեալ օր, ուզած էի նկարագրել այն բոլորովին խղճալի ու ցաւալի կացութիւնը, որուն մէջ կը տապալին անոնք, ապրելով աշխարհի ամէնէն կոյր ու անզգայ կեանքը, մանկութենէն մինչեւ խոր ծերութիւն, անձնատուր խեղճ ուխտադրութեան մը, իրենց ամէն մէկ գործին մէջ, բացարձակապէս, կեանք մը, որ ամբողջ ցաւագին դատնութիւնը կը հիւսէ իրենց ընկերային վիճակին:

Ինչպէս ըսի, վարժուհի մըն է որ կը բողոքէ այս վրան բայց դէմյանդիմանութիւններուն, և տարօրինակ ներողամտութեամբ մը, կ'արդարացնէ անոնց այդ վիճակը, զայն վերագրելով իրենց բնական բնոյթին, որոնց դէմ ուղղութեամբ մը վարուած ըլլալու պատասխանատու մեր աղջիկները չէին, կ'եզրակացնէ, աղնիւ վարժուհին:

Զեմ գիտեր թէ վարժուհին քիչ շատ զարգացած միջավայրի մը մէջ գտնուած ըլլալէ՞ն է որ զգացած չէ այն խոր դառնութիւնը, զոր ա և է զգացում ունեցող մարդ կ'ունենայ, տեսնելով սա տեսակ մը զարմանալի արարածները որոնց աղջիկ անունը տուեր ենք, և որոնցմէ ամէն տունի մէջ մէկ քանի հատ կը գտնուին ընդհանրապէս —այն օրէն ի վեր. երբ ծնողքներուն միտք դերադոյն գաղափարականը եղած է, իրենց զաւակներուն թիւը երկվեցեակի մը հասցնել, մանչով աղջիկով. կէսուկէս:

Ըսուածները կրկնել չէ նպատակս հոս, անգամ մըն ալ, այլ վեր հանել այն սրտաճմլիկ կերպով ցաւալի կացութիւնը, որուն մէջ կը գտնուին մեր աղջիկները, և որ բնտանեկան ու ընկերային անհամար չարիքներու պատճառը եղած է սկիզբէն ի վեր:

Մեր ընտանեկան կազմակերպութեան խնկածութիւնը և հայ աղջիկ-զաւակներուն լիակատար կրթութիւն մը պակսելը, անոնց տուած են այն տեսակ դիրք մը, ընկերականութեան մէջ, որ և ո՛չ մէկ կերպով ուրախացնող բան մը ունի իր վրայ:

Մասի վրայ համբուող շատ ցանցառ բացառութիւններէ դուրս անիկա տունին մէջ շարժող շնչաւոր մեքենայ մըն է, որուն քով մարդկային բոլոր զգացումները չեն արթնցած իրենց ամէն պէսպիսութիւններովը, և անիկա երբեք չէ կրցած կեանքին վրայ լայն հայեցողութիւններ մը ունենալ:

Կեանքին վրայ իր ամբողջ գիտակցութիւնը շատ չէ տարբերիր նոյնպէս իմացականութեամբ օժտուած գայլիկներու գիտակցութենէն:

Սա՛ չափ մը միայն գիտէ ան, թէ ինք ծնած է պիտի մեռնի. օր մը մայր պիտի ըլլայ,—եթէ բաղդը ժպտի իրեն,—պիտի ունէ խմէ ծերանայ և մեռնի:

Դաստիարակի բաժանումներուն և խորաքննիչ ընտանիքի ընկերային վիճակին համեմատ, տան աղջիկը, կոպիտ արարած մըն է՝ եթէ նիւթապէս շատ սաւրին դասակարգի պատկանող ընտանիքի մը անդամն է, խեթեւսաբարոյ պուպրիկ մըն է՝ եթէ քիչ շատ ուսեալ և զարգացած տեսած մէկն է, և վերջապէս վերացական խնդիր գաղափարականներով օրօրուող անմիտ թեթեւսոլիկ մըն է՝ եթէ սալոնի մը մթնոլորտին մէջ կը թևածի ան:

Ընկերային պայմանները ծանր պարտաւորութիւններ չեն դրած իր վրայ, որպէս զի անոնց ազդեցութեան տակ, ան ստիպուած ըլլար բարձրանալ կենցաղի այն չա՛ռ ցած մակարդակէն, ուր գլտոված է, և որուն՝ իր վրայ քնացուցած ազդեցութիւններուն գիտակցութիւնը չունի ան:

Բաղդատութեան չի կրնար դրուիլ անոր կեանքը, գերմանացի, Փրանսացի, կամ անգլիացի աղջկան կեանքին հետ: Այդ կեանքը ծայրէ ծայր ողբալի ունայնութիւն մըն է, իր բոլոր ազեղ կողմերովը, հակառակ ընտանեկան հոգերու և ընկերային բազմատեսակ պարտաւորութիւններու չգոյութեան:

Հոս, յարմար պատեհութիւնով, կըրնամ մէջ բերել Գերմանիա գտնուող բարեկամի մը նամակին մէկ քանի տողերը, ուր գերմանացի աղջկան ընկերային կացութեան վրայ կը խօսուի և որ ինքնին մէկէ աւելի թելադրիչ կողմեր ունի:

Սապէս կը գրէ բարեկամս.—

Հոս հարիւր հազարներով կը համրուին երիտասարդ աղջիկները որ «գործի կ'երթան». Անոնց ամէն տեղ կարելի է պատահիլ, վաճառատուներուն մէջ, գործարաններուն մէջ, իբրեւ ծախող և իբրեւ աշխատող: Նոյն իսկ այստեղ հացավաճառը, մսավաճառը, աղջիկներ են յաճախ, թէև այնքան ալ գեղեցկագիտական և հնոյ վայելուչ չըլլան այդ զբաղումները.... Ամէնքը իրենց պարտաւորութիւնն ու աշխատանքն ունենալով, յաճախ ընտանիքի մայր մը կամ հայրը իր զաւակներուն հետ պարապ ու պատահմի հաշիւներ կ'ըսկսի. ինչ որ մեզի բնականապէս տարօրինակ կ'երեւայ: Սակայն այդպէսով երիտասարդ աղջիկը կը վարժուի կանուխէն ինքնուրոյն և անկախ ըլլալ ընտանիքէն և ջանք ի գործ դնել իր կեանքը իր ցանկացածին պէս ուղղելու.... Բարձր դաս կարգին համար նոյնպէս արհամարհելի չէ աշխատանքը: Հարուստի աղջիկներն ա, իրենց տանը մէջ երաժշտական և գեղարուեստական զբաղումներու անձնատուր կ'ըլլան, և յաճախ մասնաւորութիւն մը ունենալ կը ձգտին: Գերմանացի աղջիկը շատ համեստ է իր բնական շատ լաւ կողմերովը: Ամէն բանէ առաջ անկեղծ և սրտաբաց է: Շատ անգամ հէնց ծանօթութեան առաջին ժամերուն կը պատմէն իրենց կեանքը, իրենց սէրը, իրենց դրութիւնը: Հայ աղջիկը հազար անգամ կ'ուզէ մեռնիլ, քան իր «գաղտնիքը», մանաւանդ սէրերը պատմել: ... Գերմանացի աղջիկը հիանալի մայր և ընտանիքի տիրուհի կրնայ ըլլալ, և շատ քիչ կը պատահի որ կին մը այս տեղ անհաւատարիմ դառնայ իր ամուսնին: Այս տեղ ընդհանրապէս աղջիկներն են որ շատ romanներ կ'ունենան: Կիները անձնուէր ամուսին և մայր են՝ տանը և երբեմն ալ գործի մէջ: Ցածախ կիները կ'օգնեն իրենց ամուսնին հաշիւները բռնելով, տարօրինակ ծախելով կամ իրենց կրցածը ընելով: Իմ այժմեայ տանտէրս ժամագործ է, իսկ կինը դրսէնկի դասեր կու տայ տանը և տունէն դուրս փոքրիկ աղջիկներու:

Երէկ գրավաճառի մը մօտ էի, որուն կինը և մէկ զաւակը իր աշխատանքը կը բաժնեն, և մերն ալ այդ ինչ զաւակը ուրիշ գործ ունի. postKartեր կը ծախէ:

Միամտութիւն պիտի ըլլար հայ աղջկան վրայ փնտռել այս բոլոր առաքինութիւնները, և զայն բաղդատութեան դնել գերմանացի աղջկան հետ: Մանրմ ես ապսոսն, հօրը խանութին հաշիւը բռնող կամ դասերն դաս տալ կրցող աղջկան: Շնորհքով մասին բռնելու մը կ'երթայ գիտակցին:

Երեւակայել որ հայ աղջիկը գերմանացի աղջկան այս բոլոր գեղեցկութիւններուն գիմաց բան մը չունենալով ըլլալ, պատուհանին առջեւ նստած կամ բազմոցին վրայ ծալլապատելով տաղ ձեւերը միակ սորված է:

Իր բովանդակ դասարկ կեանքին մէջ, նորէն բան մը ըրած պիտի ըլլար ան, եթէ իր ձանձրալիօրէն ու յարանենգելու չափ երկար ծուլութիւններուն մէջ, ջանար զարգացնել քիչ մը իր միտքը, ինչ որ ամէնէն բարերար գործը պիտի ըլլար իր ամբողջ կեանքին ո իր ընտանեկան բարօրութեանը համար:

Զաւեշտալի օրինակ մը, եթէ կը հաճիք, անոնց մտքին ողորմելի աղքատիկութիւնէն, ցուցնելու համար թէ, մինչեւ ի՛նչ գռեհիկ անդունդներու վրայ կը յածի երբեմն անոնց խելքը:

Անցեալ օր, երկու հայուհիներ, ձեռքերնին մէյմէկ թերթ բռնած, չխկած կոտրտուքներով, եկան տաղդուկ չի գննուելուն խուցը: Անոնցմէ մէկը Ծաղիկ մը բացաւ և զայն շրջելով շրջշրջելով քանի մը միմոսական ակնարկներ նետելէ ետքը անոր վրայ, քանդիտութիւն մը ցոյց տալու փափաքով, սխալակի խնդուք մը դրմեց վրայ,

—Հէ՛է՛, ըսաւ այս «Վիէննական Թրգ. Թօրե՞ն» ըր ով է, ի՛նչ զարմանալի կեղծանուն (!!!):

Սասոն նոյնատեսքով մը երեսն ի վեր կ'ուղղուէր: Ինդալ՛, լռէ՛.— Խեղճը առաբդութիւն կարծած էր «Վիէննական Թղթակցի» ստորագրերը, 12 թուոց գիրի իր ամենէ կերպարանքին տակ:

Ուրիշ օրինակ մըն ալ մեծագս կ'իյնայ հոս:

Անցեալները նշանուած աղէոր աղջկան մը մեծեալ վերցուցին մեր թաղին մէջ, հարսնցուի պտոյներով շուկուած: Կինկները և աղջիկները շատ լացին իր վրայ: Սրտառուչ է իր պատմութիւնը և իր ամենակին մէջ եղկուն, անանց թէ որովհետեւ որ նոյն հայ աղջկան մը գործը միայն կրնան ըլլալ:— Խեղճը շատ մը պատմութեան թեման է եղեր, կիրթալի տասը մը, իր հօր աղջկան չատ տաղերութիւնով, և երբ իրեն խմացուցեր են թէ նշանածը պիտի գայ, քուրին հասկնայ անոր չարլուրեալ համար, գացեր է —խելքը տիրեմ —անուշահոտ ջուր մը... խմելու, որ իր մէջ թունաւոր հիւթեր մը պարունակեր, աղեկը երկնցուցեր՝ խեղճ ողբալի բազումը խոստացեր....

Կրցա՞յ հաւ ըել հիմա թէ, ի՞նչ երանելի վիճակներու մէջ կը գտնուին մեր աղջիկ պարոնները:

Ահա այս մեկնապարտօնօդ կոշկոմանութիւններուն դէմ է որ կը բողոքէ իր սեփին պատայն նախանձախնդիր վարժուհին, և կ'արդարացնէ անոնց այդ վիճակը, տարբերելով թէ, անոնք դպրոցի երես տեսած չեն, և դաստիարակութեան ամէնէն նախնական տարրերը զլացուած է իրենց, հետեւաբար յանցաւոր չեն անոնք, երբ կը մնան իրենց «Պատուամիտ ծածկներուն հարողաց ու անխորդակա նեռակայությունները» և միշտ նոյն «թեթեւաբարոյ կերպ խոկը ու ոչխարամիտ խղճալի արարածները», առաւուընէն մինչեւ իրիկուան ուսելէն կոթին կամ ծոցին փոկած:

Ուրախ եմ որ գէթ այս իրականութիւնը չի կրնար ժխտել վարժուհին, և անկեղծօրէն կը խոստովանի անոր այդպէս ըլլալը, միայն զայն արդարացնելու կառուցներ մը փնտռելով:

Ո՛չ, հայ աղջիկը կրնայ բարձրանալ իր ինկած վիճակէն, եթէ միայն անոր գիտակցութիւնը և զայն զարմանելու կամքը ունենայ:

Բայց ի՞նչ տեղնելու՞, ինչ պէտք կայ այսչափ,

Հայ աղջկան կեանքին ցաւալի խեղճութիւնը մատնանիշ ըրած էի ես, հակառակորդս՝ աղնիւ վարժուհին կը խոստովանի այդ բանը:

Եթէ ան չուզէր քօղարկել իր կոյր աղքատութեան ու տգիտութեան ողորմելի վիճակը, նա՛, աւելին կ'ը՞լլ նորէն, խոսքս...

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 29 դեկտ.

Նախընթաց օր, շաբաթ, Ուղղոց Ս. Ծննդեան տօնն է, և ինչպէս գիտէք Երուսաղէմի համար, ամէնէն հանդիսաւոր տօնակատարութիւններէն մէկը, ըստ որում յիշեալ Սրբազան աւանդութիւններէն մէկուն, Գալիլիոյ Զերեթիոյ պատուական գլուխը թաղուած է մարմարեայ և ոսկեզարդ քով մատրան մը մէջ՝ ուր ամէն շաբաթ առաւօտ Ս. Պատարագ կը մատուցուի:

Տօնին նախընթաց ուրբաթ իրիկուն, մեծ հանդէսով ու հրաշափառով առաջնորդուեցաւ Սրբազան Պատրիարք Հայրը եկեղեցի՝ որ ըստ կարգին լուսազարդուած էր և հանդիսաւոր նախատօնակը կատարուեցաւ Ս. Գլխադրի մատրան առջև՝ որ իր մասնաւոր դասն ու Պատրիարքական Աթոռն ունի, որուն վրայ, մասնաւորապէս օրուան մեծ տօնին համար, կը փողփողէր ոսկեհիւսակէն խորհրդանշանը Յովհաննու Աւետարանչին:

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը՝ որ տեւեցին երկու ժամ ու կէս, Ս. Պատրիարք Հայրը, առաջնորդութեամբ երգեցիկ խմբին ու բոլոր միաբանական դասուն, Պատրիարքարան ելաւ՝ ուր Ն. Բ. Սրբազնութիւնը հոգեւորապէս մխիթարեց զամենքը. պատուասիրեց ու սրտառուչ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ա-

—)(81)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՈՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

ԺԳ

ՍԻՐՈՅ ՀԱՃՈՅՔԸ ՄԷԿ ՎԱՅՐԿԵԱՆ ՄԻԱՅՆ ԿԸ ՏԵՒԷ

—Ո՛հ. Հայրի՛կ, պիտի սիրես զայն, երբ անոր հետ երջանիկ ամուսնութիւն մը կնքենք:

—Եթէ այդպէս ըլլայ, բան մը չեմ ըսեր...

Ժէրօմ սկսաւ գրել Կիյեօմ Ժիւվարտէնի ուղղելիք նամակը: Զայն աւարտելու վրայ էր, երբ Ռօզ ներս մտաւ:

—Ռօզ, տեսայ այդ Ժան Վիլլօրէն... իրաւ է որ չախորժելայ անկէ, բայց պատրաստ է ամուսնանալու Ռէժինի հետ...

—Ուրիշ բան չըսա՞ւ:

—Այո՛, աւելցուց թէ մեր ընտանիքէն մէկը եթէ չընդդիմանայ, ինք անմիջապէս կ'ամուսնանայ քրոջդ հետ: Ես և մայրդ կը հաւանինք... այն ատեն դուն կը մնաս...

—Իսկ ես, հայր, ըսաւ Ռօզ նուաղած ձայնով:

—Դո՞ւն Ռօզ:

—Այո՛...

—Ձե՞ս հաւնիր:

—Ես չեմ ուզեր որ այդ ամուսնութիւնը տեղի ունենայ...

—Ինչո՞ւ համար չես ուզեր:

—Որովհետեւ այդ մարդը վատ մը, թշուառական մըն է, որովհետեւ այդ մարդը իմ սիրահարս եղած է, կը հասկնա՞ս, հայր:

—Ժան Վիլլօրէ՞ն, ըսաւ Ժէրօմ զայրացած:

— Ժան Բլէքժանն է ան...

ԺԴ

ՄՏԱԾՈՒՄ ՄԸ ԳԱՆԿԻՆ ՄԷՋ

Նախ Ժէրթրիւտ ճամբուեցաւ, առանց բացատրութեան: Սպասուհին մեկնեցաւ հանդարտօրէն, թէեւ քիչ մը զայրացած: Բայց իր մեկնումի առաւուն իսկ, դուրս ելած ըլլալով՝ Ժան Վիլլօրէի հանդիպած էր: Այս վերջինը նամակ մը յանձնելով անոր, ըսած էր.

—Ինչ որ ալ ըլլայ, այս նամակը անոր ձեռքը հասցնելու է:

—Իմ հաշիւս կարգադրեցին: Ալ պէտք չէ յոյս դնել իմ վրաս:

—Բայց այս նամակէն կախում ունի ամէն բան:

Ժէրթրիւտ տուն դարձաւ, ու հակառակ իր վրայ կատարուած հսկողութեան, Ռէժինի սենեակը մտնելով կիսաբաց դարանի մը մէջ նետեց նամակը:

Ռօզ արդէն հասկցած էր թէ Ժէրթրիւտ մեղսակիցն էր Ժան Վիլլօրէի: Եւ եթէ չի կասկեր ալ, Լիլի տ'Օրլէան պիտի իմացնէր իրեն:

Միօրինակ կեանք մը սկսաւ նորէն Ս. Էլէօթէրի փողոցի տան մէջ: Ժէրօմ աղմուկ լռութեան մը մէջ թաղուած, օրերով դուրս չէր ելլեր տունէն, և գլուխը ձեռքերուն մէջ առած, կը խորհէր շարունակ: Իր աղջիկներուն հրապուրիչը պատժելու եղանակին վրայ կը խորհէր խեղճ մարդը: Մարթան յաճախ Ռօզի ցոյց տալով զայն, կ'ըսէր.

—Ի՞նչ ընենք որ այդ բանին վրայ չխորհի ու սրտին անդորրութիւնը գտնէ:

Ժէրօմ ալ ևս բնաւ չէր զբաղեր իր գործերով. վաճառատան ամբողջ պատասխանատուութիւնը յանձնած էր Կասպարի: Գաւառական մասնաճիւղերն ալ երեսի վրայ մնացած էին, որոնց այցելութիւն չէր տար ալ ևս:

Ժէրօմ յաճախ կը մրմնջէր մտովի.

—Այս մարդը իմ ընտանիքիս, զաւակներուս դժբախտութեան պատճառ եղաւ:

Չէր կրնար դարմանում մը պահանջել այդ թշուառականէն: Եթէ երբեք յօժարէր իսկ ամուսնութեան, իր աղջիկներէն ո՞րին հետ պէտք էր ամուսնանար Ժան Վիլլօրէ: Ռօզ խոր ատելութիւն մը կը սնուցանէր անոր նկատմամբ, իսկ Ռէժին թէեւ կը սիրէր զայն, բայց Ռօզի լքումէն յետոյ, պատշաճ բան մը չպիտի ըլլար անոր ամուսնութիւնը Ժանի հետ:

Ուրեմն, ո՛չ մէկ դարմանում կարելի էր. Ժան Բլէքժանի կողմէ գործուած ատարքը այն կէս ճեղքերու պատկերքին կը վերաբերէր, որոնք մարդկային արդարութենէ կը խուսափին, հակառակ իրենց առաջ բերած անպատուութեանց, փճացումին և անձնասպանութեանց:

Ու աղջարութեան այդ անշօրութեան առջեւ ընկճուած, Ժէրօմ կ'ըսէր.

—Պիտի պատժե՛մ զայն:

Ահա՛ ի՛նչու համար, Ռօզ կը մրմնջէր.

—Վրէժս պիտի լուծեմ.

Ռէժին, այս ընդհանուր մտատանջութենէն բան մը չէր հասկնար, որովհետեւ տեղեակ չէր քրոջը և Ժանի երբեմնի սիրային յարաբերութեանց: Օր մը, երկչոտութեամբ հարցուցինէց քոյրը.

(Շարունակելի)

ռաց. Աթոռին և անոր միաբանութեան յարաձուն պայծառութեան համար։

Ն. Բ. Սրբազնութիւնը, տաղը և տաւիղն իր ծերունի և բազմափորձ մի ձեռին մէջ, որդւոյ իր ներկայութեամբը իր հոգեւոր զաւակներովը, իր անդուլ հսկողութեամբը մինչ զգայուն, մխիթարութիւնն է ուխտաւորներուն և միաբանութեան՝ որ իր բազմերախտ Հօր վրայ հոգւով ու մարմնով զուրգուրալով, կը փափաքի զինքը տեսնել մինչ այսպէս կորովի ու երիտասարդի նման վառվռուն, բազմած իր Աթոռին վրայ՝ մա՛նաւանդ այսպիսի հանդիսաւոր օրերու մէջ։

Շաբաթ առաւօտ Ն. Ամենապատուութիւնը խիստ կանուխ իջած էր եկեղեցի, ուր՝ ըստ սովորութեան Երուսաղէմի, հանդիսաւոր Հրաժարիմքէն և Հրաշափառ-կական Մեղայէն յետոյ, լսեց Աւագ Տօնեբուն յատուկ ողբաձայն Աշխարհ ամենայնը՝ ո՛չ նուազ քան կէս ժամ տեւողութեամբ, որմէ ետքը հանդիսաւոր Թափօրով գնաց Ս. Գլխադրի դասը ու նախագահեց Օրհնութեան ժամերգին։

Թէպէտ երկար, սակայն շատ սրտաշարժ կերպով երգուեցան օրուան շարականներուն հետ նաև Այսօր Դաւիթ, մանաւանդ ձայնագրեալ Փառք ի բարձունսը՝ նոր ու սրտառուչ եղանակաւ, Մանկունքն ասեն շարականը՝ Յովհաննու Աւետարանչին նուիրուած, մեղմօրոր եղանակաւ՝ զոր եկեղեցւոյ զոյգ առաջնորդները Տ. Յովհաննէս և Տ. Դաւիթ վարդապետները գեղգեղեցին Դաւձ անձն իմ՝ իրենց ողբական ձայնով և Յովհաննու Աւետարանչի հանդիսաւ՝ զոր կարդաց եպիսկոպոսներէն մէկը։

Այն հանդէսներէն գերիվեր էր՝ երբ Ս. Պատրիարքը՝ ալեփառ ու պատկառելի, ընկերակից զգեստներու ներքեւ շրջապատուած սաղաւարտակիր սարկաւագներէ՝ որոնց կը սարկաւագապետէին Տ. Յովհաննէս վարդապետ Իբեյեան, և պատուաւոր ուրիշ երկու վարդապետներ՝ ամէնքն ալ ծաղկագեղ շապիկներով և ուրարներով, եկեղեցւոյ ժողովրդեան մէջ և սկսաւ Ս. Պատարագի Խորհուրդը Ս. Գլխադրի մատրան մէջ։ Ամբողջ ժողովուրդը և սաղմոսերգուները՝ յափշտակուած երկնային մը առաւ, հետզհետէ կը հնչէին հանգիստ այս հանդիսաւորութեան՝ որ բոլոր անմոռանալի են ու Երուսաղէմի մէջ միայն կրնան ըլլալ՝ մանաւանդ Հայ. Եկեղեցւոյ արարողութեանց առթիւ։

Ն. Բ. Սրբազնութիւնը գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ Մի ող յերախայից առթիւ, բազմելով Աթոռին վրայ և վերջացնելով սկսաւ Աւագ խորանէն «Ցերեկ եկար» երգեցողութեամբ և ընծայն կը վերաբերուէր փառաւոր ամպհովանիի մը ներքեւ, հանդիսաւոր թափօրով ու զանգակներու ձայնի ընդհատումով որ աւելի փայլ մը կուտար այս սրբազնագործ հանդէսին։ Երկու ժամ տեւեց Ս. Պատարագը՝ որմէ ետքը եկեղեցւոյ զանգակները սկսան վերստին իրենց զանգերներով ղօղանջել ամբողջ Երուսաղէմը և սկսաւ Թափօրը։

Բոլոր եկեղեցականները շուրջառներով և Ս. Պատրիարք Հայրը ամփոփուածներին ներքեւ և ձեռնիշխանի կենաց Փայտն ի ձեռին, զգածեալ, ըստ սովորութեան, երեքիս եկեղեցիին շուրջը, Ս. խաչը բարձրացնել, իր շուրջն ունենալով եպիսկոպոսները և փառաբանելով ու պահպանել Ցեղով օրհնելով ժողովուրդը՝ նոյն հանդիսով և երգեցողութեամբ գնաց Պատրիարքարան, ուր բոլոր ուխտաւորները, միաբանները և բնիկները համբուրեցին Ն. Սրբազնութեան Աջը և հոգեւորապէս մխիթարուած՝ դարձան իրենց տեղերը։

Նոյն օրը նաև Պոյրամի առաջին օրն ըլլալով և Ս. Պատրիարք Հայրը բոլորովին պարտասած՝ չկրցաւ անձամբ շնորհաւորական այցելութեան երթալ կառավարիչ Վսեմ. Թէֆֆա պէյի, ինչպէս նաև Վսեմ. Ֆերիդ փաշային և Հաքիմ էֆէնտիին, ուստի իր կողմէ փոխանորդ Տ. Նիկողայոս Սրբազանը՝ երկու վարդապետներով կատարեց շնորհաւորական նոյն պարտականութիւնը։

ՎՐՈԹ

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խորհրդարանին մէջ. — Արտաքին գործոց նախարարութեան նիւթացուցակ. — Միջազգային Խաղաղականութիւնը — Պ. Տելքասէի յայտարարութիւնը։

Բարիզ, 22 յուն.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին երէկուան նիստին մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան նիւթացուցակին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, զանազան երեսփոխաններ խօսեցան Ֆրանսայի միջազգային քաղաքականութեան վրայ։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ Ջինու խնդրին և միջազգային ուրիշ խնդիրներու վրայ խօսելէ ետքը՝ սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ 1898 նոյեմբեր 21ին կնքուած առեւտրական համաձայնութիւնը և 1899 մարտ 21ին տրիփիլեան պայմանագրութիւնը բարեբաղդաբար բարւոքեցին Ֆրանսայի ու Իտալիոյ քաղաքական յարաբերութիւնները, որոնք այնքան բարեկամական ու վստահելի եղան որ երկու կառավարութեանց Թոյլ տուին փոխադարձ զգուշութեամբ ուղղակի բացատրութիւններ տալու իրարու՝ միջազգային զանազան խնդիրներու մէջ իրենց ունեցած շահերուն համար։ Այդ բացատրութիւններով Ֆրանսա ու Իտալիա տեսան թէ իրենց շահերը կը համաձայնին և իրենց փոխադարձ կացութեան վերաբերեալ բոլոր կէտերու մասին։ Յարաբերութեանց այդ բարւոքման արդիւնքը եղաւ ապրիլ ամսուն կատարուած Թուլոնի ցոյցը, որ երկու կողմէն ալ ողջունուեցաւ իբրեւ վերջաւորութիւնը բարեկամական երկար տեւող անհամաձայնութեանց շրջանի մը. (Ծափահարութիւններ)։ Մ. Նահանգաց հետ Ֆրանսայի յարաբերութիւնները հետզհետէ աւելի բարեկամական հանգամանք մը առին։ Վերջապէս, Ռուսիոյ հետ մեր դաշնակցութեան ուղիղ ու վստահելի գործադրութիւնը ցոյց տուաւ նոյն իսկ չհաւատացողներու թէ այդ դաշնակցութիւնը այն տեսակ պայմաններու մէջ գոյութիւն ունի, որոնցմով անհրաժեշտ դարձած է աշխարհի հաւասարակշռութեան։ Թո՛ղ փորձուի երբեք անջատելու դաշնակցութիւն մը որ ոչ ոքի կը սպառնայ, այլ անդրադարձ կ'ընծայէ բոլոր սպառնալիքները. Թո՛ղ հնարք մը գտնուի ամէնէն պարզ տարրերը խախտելու, բայց առանց ընելով հանդէպ դարձնել ուրիշ բան պէտք չէ ըլլայ, եթէ ոչ աշխարհի նոր ապացոյցներ տալ՝ հաստատուն հանգամանքին քաղաքական դրութեան մը որ իրարու կը միացնէ բոլոր երաշխաւորութիւնները, մինչեւ հիմա նմանը չտեսնուած եղանակով մը. մէկ կողմէ երկու շահերու կատարեալ ներդաշնակութիւնը և միւս կողմէ ուժերու այն տեսակ հաւասարութիւն մը, որով շահերու մէջ ալ կատարեալ հաւասարութիւն ձեռք բերուի։ Այդ համագումարն է զոր յայտնեցին նոյն Դաւլատ-յին նորընտիր խորհուրդները և ժողովուրդները, որոնք Տէնկերքէն մինչեւ Ռէյմս, համակրութեամբ ողջունեցին կայսերական հիւրը, որուն ներկայութիւնը կը հաստատէր իր բարձր յարումը հասարակաց գործին։ Կրնամ նաև հաստատել թէ որքան ամուր հիմ մը կու տան դաշնակցութեան՝ բանակը ու նաւատորմը որոնք ամէն օր աւելի կը զօրանան, և որ Հանրապետութեան ուղղեց ու կրնան ալ Ֆրանսայի։ Ձեզի անկ է գնահատել այդ արդիւնքները։ Նախարարը ուրախութեամբ կը տեսնէ թէ Խորհրդարանին խոհեմութեան, յարատեւութեան ոգին և մշտատեւ հոգացութեան շնորհիւն է որ կրցանք այդ ամէնքը ձեռք ձգել (Ծափահարութիւններ)։

Պ. Տէլքասէի այս յայտարարութեան ետքը ընդհանուր վիճաբանութիւնը փակուեցաւ և արտաքին գործոց նիւթացուցակին քննութիւնը սկսաւ։ Նիւթացուցակին յանձնաժողովը առաջարկած էր ջնջել Վատիկանի Ֆրանսական դեսպանատան վարկը. Պ. Տէլքասէ մերժեց այդ առաջարկութիւնը. քանի մը երեսփոխաններ պաշտպանեցին և վերջապէս Ժողովը 206ի դէմ 341 քուէով իրաւունք տուաւ արտաքին գործոց նախարարին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Պատերազմին վրայ վիճաբանութիւն.— Միամտօրէն խոստովանութիւն մը.— Սըր Ուիլեամ Հարքուրի ճենապատութիւնները.— Պերքնաւսօ միջամտութիւն.— Պ. Պալֆուրի պատասխանը։

Լոնտոն, 21 յունուար.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին նիստը բացուեցաւ կէսօրէն երեք ժամ վերջը։ Քանի մը անխռովելի հարցումներէ ետքը վերսկսաւ պատերազմին ուղերձին համար ընդդիմադիր կուսակցութեան առաջարկած փոփոխման վիճաբանութիւնը։ Պ. Ուինսթըն Չըրչիլ (Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլի տղան) որ յուզումնալից արկածներ ունեցած է Հարաւային Ափրիկէի մէջ, և որ տակաւին նորեկ մըն է Երեսփ. Ժողովին մէջ, նախ խօսք առաւ։ Հրաւիրեց կառավարութիւնը երեսուն հազար հոգինոց նոր բանակ մը կազմել (Իրլանտացի երեսփոխանները հեգնական ծափահարութիւններ կ'ընեն) որ պէս զի Հարաւային Ափրիկէի բրիտանական զինուորներուն թիւը աւելնայ, այն պարագային երբ պատերազմը մինչեւ տարիէ վերջը չաւարտի։ Պ. Չըրչիլ անկեղծութիւն ըրաւ իր հաւնէն Մարլպորոյի նշանաւոր դուքսին՝ որուն համար ըսաւ թէ մեծ ազդեցութիւն ըրած է յայտնէ։ (Հեգնական ծափահարութիւններ.) Պ. Ուինսթըն Չըրչիլ ըսաւ նաև թէ կառավարութիւնը լաւ կ'ընէ եթէ ետ առնէ իր այն որոշումը որով Հարաւային Ափրիկէի մէջ հնդիկ զինուորներ պիտի չգործածուին, վասն զի պատերազմին սկիզբէն ի վեր կացութիւնը բոլորովին փոխուած է։ (Իրլանտացիները հեգնութեամբ կը ծափահարեն։) Աւստրալիացիներ երբեւ ոչ սպիտակ հետեւակներ գործածեցին Բուերներուն դէմ։ Հիմա բազմաթիւ զինուորներու պէտք կայ, ոչ միայն զինուորական գործողութիւններու, այլ գրաւուած բանակներ պաշտօն վարելու համար։ Առանց որ ըսաւ թէ պատճառ մը չկայ որ հնդկական բանակը չգործածուի Հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Կառավարութիւնը պէտք է միջոցներ ձեռք առնէ, որպէս զի երեսուն հազար հնդիկ զինուորներ պատրաստ ըլլան Հարաւային Ափրիկէ ուղեւորելու։

Ազատական կուսակցութեան նախկին նախարար Սըր Ուիլեամ Հարքուրթ խօսք առնելով ըսաւ թէ Ժողովին երկու մասերուն միջեւ կարծիքի կարեւոր անհամաձայնութիւն մը կայ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին նկատմամբ։ Խնդիրը այն է թէ պէտք է փութալ վերջ տալ այդ պատերազմին, այն եղանակով որ երկիրին պատիւը ու ապահովութիւնը երաշխաւորուած ըլլայ։ Սըր Ուիլեամ Հարքուրթ ըսաւ թէ որ և է գոհացուցիչ լուծում անկարելի կը համարէ, որքան ատեն որ Անգլիոյ կառավարութիւնը անպայման անձնատուութիւն պահանջէ Պուրերներէն։ Հաւանեցաւ որ յարգել մեծապէս նախանձախնդիր է Մեծն Բրիտանիոյ մասին եղած անկախութիւնը պայմանները կը կազմէ այդ երկրին կորուստութեանը։ Եթէ այդ անկախութիւնը կը համաձայնի կառավարութեան սկզբունքներուն, նախարարութիւնը կրնայ պարծենալ թէ կատարելագործութեան ամէնէն բարձր աստիճանին հասուցած է այդ արհեստը։ Առանց բանը յայտարարեց թէ բնաւ կուսակից չէ եղած յարձակողական կամ պաշտպանողական դաշնակցութիւններու, բայց միշտ մաղթած է թէ Անգլիոյ բարոյական ազդեցութիւնը, որ այնքան ատենէ ի վեր բարձր արդիւնք մը ունեցած է քաղաքակիրթ աշխարհին վրայ, խաղաղութեան դատին համար ալ գործածուի։ Սըր Ուիլեամ Հարքուրթ ըսաւ թէ ինք չի պարծենար այսօր մեկնաբանութիւն ըսածին վրայ. յարեց թէ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին երկարելը նախարարութեան սխալներուն վերագրելի է։ Ցեղով խօսելով Լորտ Միլնէրի վրայ, ըսաւ թէ նախարարութեան բերանն է և հարցուց թէ ո՛րն է դասին ծին քաղաքականութիւնը, ինչպէս պարզած է Լորտ Միլնէր. քաղաքականութիւն մը որ Լորտ Ռոզբերիի ըսածին համաձայն, անվերջանալի պատերազմ մը առաջ կը բերէ։ Սըր Ուիլեամ Հարքուրթ գովեստով խօսեցաւ Լորտ Միլնէրի վրայ, թէև բոլորովին համակարծիք չէ անոր։ Ցեղով պետերու վերաբերեալ յայտարարութեան ակնարկելով՝ ըսաւ թէ տարօրինակ միջոց մըն է պարտաւորելու զանոնք որ պէս զի հաշտութեան համար առաջարկութիւններ ընեն։ Գաղթային նախարարը ըսած էր թէ այդ յայտարարութեան նպատակն է այդ մարդոց մշտնջենական բացակայութիւնը Հարաւային Ափրիկէէն։ Սըր Ուիլեամ Հարքուրթ յայտարարեց.

«Կարելի է անոնց անձերը պէտք կըրանք հեռացնել, սակայն պէտք յաղթել՝ անհետացնել անոնց ոգին։ (Ծափահարութիւններ)։ Հարաւային Ափրիկէի մէջ, ամէն կողմ, այդ ոգին միշտ կենդանի պիտի ըլլայ։ Հոլանտական ցեղին մարտիկները և դիւցազները պիտի ըլլան ինչպէս ըսաւ Լորտ Ռոզբերի։ (Ծափահարութիւններ.) Ո՛չ պէտք մեղադրել զանոնք. գիտենք թէ Եւրոպայի մէջ չկայ ազգ մը որ պատրաստ չըլլայ խանդավառ ընդունելութիւն մը ընել անոնց արկածներուն։» (Ծափահարութիւններ եւ հակառակ ցոյցեր)

Պ. Չէմպըրլէն պատասխանեց թէ կրնայ Անգլիա գալ, ուր գոնէ քաղաքավար ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ։ Սըր Ուիլեամ Հարքուրթ յարեց.

«Համոզուած եմ որ պատմութեան ճշմարտութիւնը այդպէս պիտի ըլլայ. Աւելորդ է ըսել թէ միշտ քաղաքավարութեամբ կը վարուի մեզ նկատմամբ։ (Ծիծաղներ.) Զօրքեր, սակայն, որ մինչեւ հիմա գործածուած լեզուն քաջալերել մը կրնա՞յ ըլլալ Պուրերներուն հաշտութեան մը ձեռնարկելու համար։ Լռելեայն խօսելով կարելի՞ է կարծել թէ Տէվէթի Տելարէյի և ուրիշներուն վառուող ձեռքը հանձնել պիտի ըլլայ Հարաւային Ափրիկէն և կամ աշխարհի միւս մասերուն մէջ, Լորտ Միլնէրի մէկ խօսքը շատ դառն ազդեցութիւն ըրաւ վրաս։ Ըսած է թէ Պուրերը շատ կարեւոր տեղ մը կը գրաւէ բրիտանական երեւակայութեան մէջ, (Ծափահարութիւններ.) Այո, շատ կարեւոր տեղ մը կը գրաւէ, վասն զի երկու տարիէ աւելի յաղթել չկրցաք ամբողջ ձեր բանակներուն թէ՛ բուն իսկ Անգլիոյ և թէ գաղթավայրերուն, վասն զի ձեր զինուորներէն 250 հազարը ախոյեան ելան, վասն զի պատճառ եղաւ որ հազարաւոր կեանքեր և միլիոնաւոր ոսկիներ նուիրուին։ (Իրլանտացիները կը ծափահարեն։) Այն ներքին երեւակայութեան մը պէտք չկայ, այդ տեսակ ժողովուրդի մը կարեւոր տեղ մը տալու։» (Իրլանտացիները կը ծափահարեն։)

Սըր Ուիլեամ Հարքուրթ վերջացնելով ըսաւ թէ գէշ մտադրութիւն մը չի վերագրեր նախարարութեան։ Միայն այն կարծիքը ունի թէ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին նկատմամբ անոր քաղաքականութիւնը սխալ է. ուստի մտադիր է բոլորովին ոյժ տալ գահաճառին ուղերձին համար ընդդիմադիրներուն կողմէ առաջարկուած փոփոխութեան։ (Ազատականները կը ծափահարեն) Պ. Լորտ Ծօն ազատական կուսակցութենէն, յայտարարեց թէ իր պաշտօնակիցներէն անոնք որ Հարաւային Ափրիկէ այցելած են, հոն տարբեր զգացումներ կը սնանեն։ Ցեղով յայտնեց թէ պիտի չկրնայ քուէարկել ի նպաստ առաջարկուած փոփոխութեան որ երկու հակասական առաջարկութիւններ կը պարունակէ իր մէջ։ Ցեղով խօսք առաւ գանձային նախարար Պ. Պալֆուր, պաշտպանելու համար նախարարութեան բռնած քաղաքականութիւնը։ Ըսաւ թէ շարունակելով մէկ ըրած է վիճաբանութեանց միջոցին պատերազմական նախարարութեան դէմ եղած յարձակումները։ Ցոյց տալու թէ անցեալ տարի, կառավարութիւնը 80,000 զինուոր և 129,000 ձի ղրկած է Հարաւային Ափրիկէ։ Ըսաւ թէ պատերազմը երկարելուն համար պատճառ մը միայն կայ՝ այն թէ տակաւին զէնքի տակ գտնուող Պուրերները անկախութիւն կը պահանջեն, ինչ որ արտօնելի չէ տալու Անգլիոյ կառավարութիւնը։ Պ. Պալֆուր խնդրեց ընդդիմադիրներու պետքէն ետ առնել՝ ազատական կուսակցութեան հետեւելիք քաղաքականութեան մասին արուած որոշումը, վասն զի յարգ առանց այդ քաղաքականութիւնը պիտի քաջալերէ Պուրերները՝ շարունակելու պատերազմը՝ մինչեւ որ հիմնական ընդդիմադիր կուսակցութիւնը իշխանութեան անցնի։ (Ծափահարութիւններ)։ Սըր Հէնրի Քէմպել Պէնըրմըն, որ իբրեւ ընդդիմադիրներու պետը, իրաւունք ունի վիճաբանութիւնը փակել, յայտարարեց թէ կուսակցական ոգիի մը հպատակելով չէ որ ինք ու իր բարեկամները պիտի քուէարկեն ուղերձին համար առաջարկուած փոփոխութեան ի նպաստ։ Առանց բանը յարեց թէ հակառակ է ժողովուրդները համախմբելու քաղաքականութեան։ Ըսաւ թէ Հարաւային Ափրիկէի մէջ դժբաղդութեանց, աւերումներու և կեանքի կորուստներուն պատճառ եղած են՝ խնդիրը բոլորովին խեղաթիւրողները։ Ցեղով քուէարկութեան ձեռնարկելով ուղերձին համար առաջարկուած փոփոխութիւնը մերժուեցաւ 123ի դէմ 333 ձայնով։ Իրլանտացի ազգայնականները չմասնակցեցան քուէարկութեան, ինչպէս նաև ծայրագոյն ձախակողմէն Պ.Պ. Լապուշէր ու Լորտ Ծօն և այլն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՉԻՆ

Խաուարա Է-ի բազդրութիւնը.— Չինու պատասխանը.— Միսիոնարի մը սպանութիւնը։

Բէքին 21 յունուար.— (Թայմզ թերթին).— Կ'իմանամ թէ Չինի իշխանին զաւակներէն մէկը Չինու կողմէ պատուիրակ կարգուեր է Ներիոյ գահակալութեան առթիւ Անգլիոյ Թագաւորին Թագադրութեան հանդէսին։ Չինի իշխանին տղան քսանըմէկ տարեկան է, որ և է արժէք չունի և բոլորովին անծանօթ է։ Ցաւալի է որ Չին այդքան աննշան կերպով ներկայացուցիչ մը ղրկէ այդ կարեւոր հանդէսին։ Չինու կառավարութիւնը խորին ցաւ յայտնեց Քուանկ-Թունկի մէջ փրանսացի միսիոնարի մը սպաննուելուն համար. անմիջապէս ձեռնարկներ ըրաւ՝ յանցաւորները պատժելու և փոխհատուցումներ տալու համար։

ԱՒՍՏՐԻԱ

Էլիզապէթ արշիդքսուհին.— Ֆրանց Յոսէֆ կայսեր նուէրները։

Վիեննա 22 յունուար.— Ֆրանց Յոսէֆ կայսրը հետեւեալ նուէրները ըրաւ իր Թոռան՝ Էլիզապէթ արշիդքսուհիին՝ Օթօ Վինտիշկրեց իշխանին հետ ամուսնանալուն առթիւ.— Ութ միլիոն ֆր.ի արժէթուղթեր, տարեկան 1,250,000 ֆր.ի թոշակ մը, դղեակ մը և 20 000 քառակուսի հող Վիեննայի մէջ պալատ մը, երեսուն երկու խոշոր ադամանդներէ շինուած մանեակ մը, ականջօղեր, վարսակալ մը, քորոնք, օղեր, մատանիներ և երեսուն հոգինոց սեղանի սպաս մը՝ ոսկիէ։ Այդ բոլոր գոհարեղէններուն արժէքն է հինգ միլիոն ֆր.։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ուսումնական նախարարին բանախօսութիւնը.— Ուսումնական դասագիրքերը.— Մաքսային սակացոյցը.— Բանաստեղծ-վիպագրի մը մահը։

Պէրլին 12 յունուար.— Ուսումնական նախարար Պ. Մէօլէր հետեւեալ բանախօսութիւնը ըրաւ Ճարտարարուեստի յառաջդիմութեան Ընկերակցութեան սեղանին.— «Ուսումնական դաշնագիրներ կնքելու համար պէտք է բան մը ընենք փոխադարձաբար։ Չափազանցութիւն կը գործուի և չենք կրնար մեր ուզածը ընել. բայց եթէ կուզենք պահպանել մեր ազգային շահերը, հարկ է որ երկար պայմանաժամով դաշնագիրներ կնքենք։ Ինչպէս կ'ուզենք որ բան մը դարձնենք ազատութենէ մը, որուն ոչինչ կ'ընծայենք։ Մաքսային սակացոյցները բաւական պայքար մը առաջ բերին մեր մէջ, որ հետզհետէ պիտի ծանրանայ, եթէ չենք ուզեր վերահաստատել կուսակցութեան դէթ պարզ համաձայնութիւն մը գոյացնել, երկար ատեն տագնապելու համար մեր ազգը։ Ցաւալի է ամէն անոնք որ ուրիշ դաշնակիցներ կը ջատագովեն. գիտեն նաև թէ քաղաքական և անտեսական արդիւնքը, որ շատ վրդովուած է։» Ուսումնական նախարարը աւարտեց իր բանախօսութիւնը, յայտնելով թէ անտեսական արդի տագնապը ժամանակաւոր է։

—Վիպագիր և բանաստեղծ Խենտիք Վիֆհէլմ, որ նաև Նախագահն էր Ամերիկեան Ընկերակցութեան, մեռաւ է. Ծնած էր 1831ին Խոլշտեյնի (Արեւելեան Պրուսիա) մէջ։ Համալսարանական ուսմանց ընթացքը աւարտել յետոյ, դատական պաշտօնին հետեւեցաւ մինչեւ 1888։ Բազմաթիւ վէպեր ու առասպելներ գրած է, որոնք մեծ ընդունելութիւն գտած են։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Հայնրիխ իշխանին ուղեւորութիւնը.— Պատրաստութիւններ.— Ջրանցքի յանձնաժողովի տեղեկագիրը.— Բանամայի ջրանցքին առաւելութիւնները։

Ուաշինկթըն, 21 յունուար.— Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը ընդունելու համար հարկ եղած պատրաստութիւնները առաջ կը տարուին փութով։ Երկու հազար հրաւէր թուղթեր ուղղուած են, կայսերական զբօսանաւին ծով իջնելուն հանդէսին առթիւ։ Հայնրիխ իշխանը 700 հոգինոց սեղան մը հրաւիրուած է, որ Նիւ-Եորքի մէջ պիտի տրուի, ամերիկեան մամուլին կողմէ։ Հիմակուընէ կարգ մը զգուշական միջոցներ ձեռք առնուած են ոստիկանական իշխանութեան կողմէ։

—Ջրանցքի յանձնաժողովին յաւելուածական տեղեկագիրը Ծերակոյտին յանձնուեցաւ, Ռուզվէլթ Նախագահին մէկ պատգամագիրին հետ։ Յանձնաժողովը միաձայնութեամբ կը յանձնարարէ Բանամայի պարանոցը, որովհետեւ անիկա ամէնէն աւելի նպաստաւոր է, Մ. Նահանգաց հսկողութեան ու վարչութեան տակ կատարուելով անոր բացումը։ Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ, Բանամայի ջրանցքը 40 միլիոն տոլարի գնուելու պարագային, 5 միլիոն տոլար աւելի պիտի ծախսուի ջրանցքին շինութեանց համար քան ինչ որ հաշուուած էր նախապէս։ Նիքարակուայէն 1,300,000 տոլար տարեկան նուազ հասոյթ պիտի բերէ Բանաման։ Յանձնաժողովը կը յայտարարէ թէ Փրանսական Ընկերութեան ունեցած հողային ստացուածքները անբաւական են և թէ նոր կարգադրութիւններ պիտի ըլլան Քոլոմպիական կառավարութեան հետ հողերու ընդարձակման և ջրանցքին ամբողջ երկայնքին վրայ գտնուած մաս մը հողին գնման համար, որուն վրայ կատարեալ իրաւասութիւն պիտի ունենան Մ. Նահանգները։ Փոխարինութիւն մը պիտի վճարուի երկաթուղիի Ընկերութեանց ու Քոլոմպիական կառավարութեան, այն առանձնաշնորհումներուն և իրաւունքներուն համար զորս ձեռք պիտի ձգեն Մ. Նահանգները։ Տեղեկագիրը չափազանց չի գտներ Բանամայի Ընկերութեան առաջարկած գինը, որ ճիշդ արժէքը կը ներկայացնէ Ընկերութեան սեփականութեանց և իրաւունքներուն։ Կ'աւելցնէ թէ Նիքարակուայի ջրանցքին շինութեան համար 45,630,704 տոլար աւելի ծախք պիտի ըլլայ։ Բանակցութիւններ կը կատարուին Ուաշինկթընի քոլոմպիական դեսպանին և ջրանցքի յանձնաժողովին միջեւ, բրոթոքոլ մը կնքելու համար, ուր որոշուած պիտի ըլլան Ամերիկացիներուն արուելիք իրաւունքներն ու առանձնաշնորհումները։ Քոլոմպիա պատրաստ է Մ. Նահանգաց թողուլ տարածութիւն մը յաւիտենական հող, որուն փոխարէն երաշխաւորութիւն պիտի ստանայ իր հողային ամբողջութեան համար և տարեկան 1,500,000 տոլարի գումար մը։ Քոլոմպիական գործակալները կը պնդեն թէ իրենց պահանջած գումարը չափաւոր է, քանի որ Քոլոմպիա Բանամայի Ընկերութենէն կը ստանայ տարեկան գումար մը և թէ Բանամայի ջրանցքին պահպանման համար 1,300,000 տոլար պակաս պիտի ծախսուի։

ՓԻԼԻՓՓԵԱՆՆԵՐԸ

Օրինագիծեր փիլիփփեանց մասին.— Ազատագրի վարչութիւնը.— Գերի բռնուած կին մը.— Կեդրոնացման բանակատեղեր։

Ուաշինկթըն 21 յունուար.— Ամերիկեան Ծերակոյտը քննութեան ենթարկեց Փիլիփփեանց մասին առաջարկուած օրինագիծը, որ բարեփոխուած էր Երեսփ. Ժողովին կողմէ։ Այդ օրինագիծը խմբագրելու պաշտօն ունեցող հանրապետական անդամները ուրիշ օրինագիծ մը պիտի ներկայացնեն, որուն համաձայն, ապահովականութիւնը պիտի ընդունուի ժամանակաւոր կերպով և Մ. Նահանգները պիտի շարունակեն կառավարել կղզին, մինչեւ որ կառավարութիւն մը հաստատուի հոն։ Այն ատեն Մ. Նահանգաց նախագահը պիտի հրամայէ կղզին կառավարութիւնը յանձնել բնիկներուն, պայմանաւ որ հարկ եղած զինուորական ու նաւային ամերիկեան կայանները մնան։

—Տասնապետ Պիլլին յաջողեցաւ գերի բռնել կին մը, որ իբր զօրավար 300 Փիլիփփեանցիներու գլուխ անցած, երկու տարիէ ի վեր կը կռուէր Լուզոնի մէջ։ Կեդրոնացման բանակատեղեր հաստատուեցան Պաթանկաս նահանգին մէջ։

Երէկուան Հեռագիրներ

ՎԻԵՆՆԱ, 25 յունուար.— Բոլիթիքէ Քորէսբոնտենց կը ծանուցանէ թէ Ֆրանց Ֆերտինանտ արշիդուքսը որ վերջերս ռուս հեծելազօրքերու զօրավար անուանուեցաւ, փետրուար 6ին Բեթերսպուրկ պիտի երթայ, Ցարին ներկայանալու։ Արշիդուքսը քանի մը օր պիտի մնայ Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ։

—Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին նիստերը պիտի վերսկսին փետրուար 4ին։

ՊԻԼԿՐԱՏ.— Վճռաբեկ ատեանին նախագահ Պ. Նիքոլա Քրիսթիչ մեռաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Կայսէր իշխանը հոս հասաւ և կայարանին մէջ սիրալիր կերպով ընդունուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր և իշխաններուն կողմէ։

ՓԱՐԻԶ.— Երեսփոխանական նոր ընտրութիւնները պիտի կատարուին ապրիլ 13ին կամ 30ին։

ՎԻԿՕ (Սպանիա).— Քոնսոր Բիզանթինոյի մէջ կաթսայի պայթում տեղի ունեցաւ։ Այդ արկածը կաթսային յառաջ եկած վնասին կը վերագրուի։ Երեք հոգի մեռան, չորսը վիրաւորուեցան և հինգ հոգի ալ անյայտ եղան։ Քոնսոր ընկղմեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը ծանուցուի թէ Սըր Ռետվէրս Պուլլէր, իր պաշտօնէ զրկուելուն համար Էտուարտ Թագաւորին պիտի դիմէ։

—Անգլիոյ նիւթական նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչ յայտարարեց թէ ապրիլ 1էն դեկտ. 31 Թրանսվալի պատերազմին ծախքը եղած է 46,400,000 անգլիական ոսկի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսեր ծննդեան տարեդարձը տօնելու համար մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

ՔՐԻՍԹԻԱՆԻԱ.— Կառավարութիւնը առաջարկութիւն մը ներկայացուց Խորհրդարանին՝ Շուէտի ու Նորվէկիոյ չէզոքութիւնը հռչակելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.— Նախարարական տագնապ մը մօտալուտ կը նկատուի։ Պ. Սակաստա կեդրոնացման դաշինք մը պիտի կազմէ, որ աւելի ստուար մեծամասնութիւն պիտի ունենայ Սպանիոյ Խորհրդարանին մէջ։

ՎԱՐՇԱՎԻԱ.— Հակագերման զգացումները կը շարունակուին։

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ ժողովրդական հաւաքոյթ մը սարքելու՝ Իտալիոյ հետ մերձեցումը տօնելու նպատակով։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուսական դեսպան Պ. Տը Սթալ դիւանագիտական ասպարէզը պիտի թողու Էտուարտ Է.ի Թագադրութեան հանդէսէն ետքը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ երկրագործներէ կազմուած յանձնաժողով մը Խորհրդարանին մէջ նախարարութեան հարցապնդում մը ընել պիտի տայ՝ Ռուսիոյ հետ առեւտրական մերձեցում մը գոյացնելու մասին։

ՓԱՐԻԶ.— Թան կ'ըսէ թէ յիսուն միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը պիտի արտօնուի Սերպիոյ ազգին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Կայսէր իշխանը կոչում ըրաւ Գերմանիոյ հանրութեան՝ մոռնալ Պ. Չէմպըրլէնի ճառը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ մէջ կատարուած վերջին վիճակագրութեան արդիւնքն է հետեւեալը.— Ամբողջ բնակիչներու թիւն է 125,668,000 որոնց 87,384,000ը՝ Օրթոտոքս, 11,389,000ը՝ իսլամ, 11,321,000ը՝ կաթոլիկ 3,743,000ը՝ բողոքական, 2,183,000ը՝ ոյլոգական, 1,220,000 քրիստոնէական զանազան դաւանութեանց և 5,188,000ը՝ Հրեայ։

—Ռուս կառավարութիւնը մտադիր է երկու նաւարան շինել Վլատիվոսթոքի մէջ և մէկ ալ Բորթ-Արթուրի մէջ։ Շինութեանց ծախքը պիտի ըլլայ 17ուկէս միլիոն ֆր.։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Շէյ ծովակալին ատեանը որոշեց որ վերջնականութիւնը կը պահանջէ քննիչ յանձնաժողովին վճռին համար, յանձնուեցաւ Ռուզվէլթ Նախագահին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Արտաքին գործոց նախարարութեան քաղաքական դիւանին անօրէնի օգնական անուանուեցաւ Րէֆիգ պէյ։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ Համիտիէ Թիթիատաշ հեծելազօրքերու երրորդ կիսաբաժինին հրամանատար Մահմուտ փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՔԵՆՈՒԹՈՒՄ.— Այսօր, երկուշաբթի, տարեդարձ ծննդեան Գերմանիոյ Վեհ. կայսեր, օսմ. պաշտօնական ըստ սովորութեան դրօշազարդուելով կէսօրին թնդանօթ պիտի արձակուի։

Պ ՂԱՏԱՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ համար կայս. կառավարութեան և Անատոլու երկաթուղիներու Ընկերութեան միջեւ կնքուած պայմանագրութեան պատճէնները մաքուրները պատրաստուած ըլլալով, երէկ ստորագրուեցան՝ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշայի և Անատոլու երկաթուղիներու տեսչական Խորհուրդին նախագահ Տոքթ. Ձանուքի ու դերնախագահ Պ. Հիւկէնինի միջեւ։ Նախարարը այդ առթիւ, մաղթելէ ետքը որ Պաղտատի գիծը օսմ. տէրութեան համար բարերար և երկրին համար ալ մեծ ծառայող ըլլայ, յանձնարարեց Տոքթ. Ձանուքի ու Պ. Հիւկէնինի յարատեւել իրենց գովելի ծառայութեանց մէջ՝ որոնք գնահատուած են օսմ. տէրութեան կողմէ ու անոր համակրանքին արժանացած։ Նաև յայս յայտնեց թէ ամէն պարագայի մէջ կայս. կառավարութեան շահերուն համաձայն պիտի գործեն։ Տոքթ. Ձանուք ու Պ. Հիւկէնին պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեցին օսմ. տէրութեան կողմէ իրենց նկատմամբ ցոյց տրուած վստահութեան համար. նաև ըսին թէ, ինչպէս մինչեւ հիմա, ասկէ վերջն ալ պիտի ջանան կատարելապէս արժանի ըլլալ այդ համակրութեան և թէ ամէն պարագայի մէջ տէրութեան ու երկրին շահերուն պիտի ծառայեն։

—Պաղտատի երկաթուղին գիծին շինութիւնը հինգ տեղէ պիտի սկսի միեւնոյն ատեն՝ Պասրայի ծովածոցէն, Պասրայէն, Պաղտատէն, Նուսայպինէն ու Գոնիայէն, որպէս զի շինութիւնները շուտով աւարտին։

—Պաղտատի երկաթուղին երբ շինուի, Լոնտոնի և Պոմպէյի միջեւ եղած հեռաւորութիւնը հինգ օր պիտի պակսի։

—Պաղտատ քաղաքը ունի 180,000 բնակիչ և վաճառականութեան կեդրոն է Պարսկաստանի, Սուրիոյ, Արաբիոյ և Հնդկաստանի հետ։ Պաղտատի մէջ ամէն տեսակ արհեստներ ծաղկեալ վիճակի մէջ են, մանաւանդ բամպակի մշակութիւնը և բամպակեղէններու պատրաստութիւնը։ Աւելորդ է ըսել թէ երկաթուղին ո՛րքան պիտի նպաստէ անոր։

ՏԵՂԱԿԱՆ ալիւրներէ հաց պատրաստելու մասին կատարուած փորձը գոհացուցիչ արդիւնք տուաւ, վասն զի հաստատուեցաւ որ թէ՛ լաւ տեսակ է և թէ աժան հաց պիտի պատրաստուի։ Չորս պարկ ալիւրէ 407 օխա հաց պատրաստուեցաւ։ Ցայսն է թէ հացը ոսկան պաղի, ծանրութիւնը կը պահէ։ Տեղական ալիւրէ շինուած հացը հետեւեալ օրը կշռուելով տեսնուեցաւ որ 1005 կրամ է, մինչդեռ փուռին մէջ ծախուածն է 975 կրամ։ Տեղական ալիւրի հացերը թէ՛ թարմ և թէ օթեկ վիճակին մէջ կշռուելով տեսնուեցաւ որ շատ լաւ են ու ախորժ։ Հացագործներու շահն ալ հաշուելով իւրաքանչիւր օխան 34 փարա մէկ քառորդ արժեց։ Քաղաքապետութեան Խորհուրդը իր Նախկոյութեան հրաւիրեց հացագործի վարպետները, որպէս զի վերջնական որոշում մը տրուի տեղական ալիւրէ հաց պատրաստելու մասին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան, այս իրիկուն, սեղան մը պիտի տայ ի պատիւ նախարարներուն և բարձրաստիճան պաշտօնատարներու։

ԽԱՂԱՄՈԼՈՒԹԻՒՆ.— Ինչպէս ծանուցինք, կայս. Իրատէի մը համաձայն, խաղամոլութիւնը բոլորովին արգիլուեցաւ։ Շատ տեղեր միայն Թուղթերը հաւաքուեցան, իսկ Նարտ, տամա և ուրիշ խաղեր արտօնուեցան։ Իգտամ, ըսելով որ այդ խաղերը թէ՛ նիւթական կորուստ կը պատճառեն և թէ ժողովուրդը ծուլութեան կը վարժեցնեն, կ'առաջարկէ որ, ինչպէս Եւրոպայի մէջ կայ, խաղի արտօնութիւն ունեցող տեղերուն թիւ սահմանափակուի, սրճարաններու տէրերը պատասխանատու ճանչցուին, գործի ատեն խաղերը արգիլուին և այլն։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ երկրաշարժէն վնասուած շէնքերուն վերաշինութեանը համար արտօնութիւն խնդրուած ըլլալով ձեռնհաս պաշտօնատունը որոշեց այդ շէնքերու տէրերը տուրքէ զերծ պահել, բայց իբրեւ հասութաբեր կալուած շինուող և նախապէս ալ նոյն հանգամանքը ունեցող շէնքերու տէրերէն հարկ եղած տուրքերը գանձել։

ԽՏԻՎԻՆ մայրը, ուրբաթ օրը, պատիւ ունեցաւ կայս. Հարէմին մէջ ճաշելու։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան մէջ, այսօր, Վիլհէլմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին։ Այս իրիկուն ալ հացկերոյթ մը պիտի տրուի։

ԱԶԻՏԱՐԱՐԻ չքանշան տրուեցաւ ռուս դեսպանատան Զաբարեաց պահականութեն 2 սպաներու և 47 նաւազներու, որոնք Պէշիքթաշի ու Ֆինտըքլըի մէջ պատահած հրդեհներու ատեն գովելի ծառայութիւններ մատուցած են։

ՀՌՈՄԷՆ կը հեռագրեն թէ Հանրային Պարտքի վարչութեան մօտ իտալական պատուիրակ Կուէչիոլի մարքիզի պաշտօնը հինգ տարուան համար վերանորոգուեր է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.—Գոնիայի երկաթուղիի գիծին իբրեւ երաշխաւորութեան գումար կայս. կառավարութիւնը 1901 տարուան համար 131,744 օսմ. ոսկի պիտի վճարէ. Նախորդ տարին ալ նոյն գումարը վճարուած էր։

—Սէլանիկ Մանասդրի գիծին համար ալ 70,155 ոսկի պիտի վճարուի և Կ. Պոլիս-Սէլանիկի գիծին 276,636։ Առաջինը նախորդ տարին 70,845 էր և երկրորդն ալ 267,812 ոսկի։

ԱԼԻ ՖԷՐՐՈՒԽ ՊԷՅ, Պուլկարիոյ կայս. նոր գոմիսէրը, քանի մը օրէն իր պաշտօնատեղին՝ Սոֆիա պիտի ուղեւորի։

ՍԹՐՈՒՄԱ ԳԱՐԱՍՈՒ գետը նաւարկելի ընելու համար տաճկական Ընկերութեան մը և ձեռնհաս պաշտօնատանն մէջեւ կատարուած բանակցութիւնները աւարտելու վրայ են։ Աշխատութիւնները, որոնք վեց ամիս պիտի տեւեն, մայիսին պիտի սկսին։ Մինչեւ Սէրէզ ճիւղ մըն ալ պիտի շինուի։

ԹԱՆԹԱՅԻ մէջ (Եգիպտոս) հինգշաբթի օրը ժանտախտէ չորս դէպքեր պատահեր են, որոնց մէկը մահացու։

ԿԱՊԱՐԻ գինը բարձրացած է եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ԵԷՆԻՊԱՂՉԷԻ Թաղապետութեան հաշուեկալը, կ'ըսէ Սէրվէթ, ամսուկէսէ ի վեր իր պաշտօնատեղին գացած չըլլալով քաղաքապետութեան հաշուեկալութեանց դիւանին քարտուղարներէն Քեանի պէյ անոր յաջորդեր է փոխանորդաբար։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանատան մէջ, շաբաթ օրը, ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ որ ժամ 8էն սկսելով աւարտեցաւ 11էն։ Դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խան ու բոլոր պաշտօնեաները պաշտօնական համազգեստ կը կրէին։ Ներկայ գտնուեցան պալատական ու պետական պաշտօնատարներէ ոմանք։ Ճոխ ընթրիք մը պատրաստուած էր։

ԳՈՆԻԱՅԻ իտալական հիւպատոսական գործակատար Պ. Նիքոլա Ճուչէրէ Ճուսթինիանիի պաշտօնը վաւերացուեցաւ Բ. Դրան կողմէ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանին եղբօր՝ Ժօրժ Մավրոկորտաթօ իշխանին մարմինը Բարիզէն Աթէնք տարուելով հոն պիտի թաղուի։ Դեսպանին կինն ալ Աթէնք պիտի երթայ՝ յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու։

—Յունաց Պատրիարքական Փոխանորդը, շաբաթ օրը, հելլէնական դեսպանատունը գնաց և ցաւակցական այցելութիւն տուաւ Մավրոկորտաթօ իշխանուհիին։

ՁՄԵՌԸ.— Թեսալիոյ զանազան կողմերը, մանաւանդ օսմ. սահմանագլուխին վրայ, անցեալ շաբթու, սաստիկ ձիւն եկեր է, Ենիշէհրի մօտերը ոչխարներ ու քանի մը հովիւներ սառեր են։ Չորս հինգ օրէ ի վեր, սակայն, օդերը բաւական շտկուած են։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Յունուար 5էն 12. Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 310, որոնց 183ը իսլամ (97 այր. 86 կին). 106ը՝ քրիստոնեայ (54 այր. 52 կին) և 21ը հրեայ (10 այր 11 կին).

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆԸ.— Սոֆիայէն կը գրեն հինգշաբթի օրուան Թուականով դրոշմաթուղթերու խարդախութեան գործին համար, ինչպէս ծանուցինք.— Քարանովի խոստովանութիւններուն հետեւանքով ոստիկանութիւնը նոր ձերբակալութիւններ կատարեց։ Քարանով ըսաւ թէ դրոշմաթուղթերը կառավարութեան տպարանէն գողցուած չէին, այլ շինուած էին գործարանի մը մէջ զոր կը վարեն փաստաբան ու նախկին երեսփոխան տոքթ. Եովչէվ, Թնդանօթարանի գործատանն ճարտարապետ Կարիմով և ուրիշներ։ Ասոնք ամէնքն ալ ձերբակալուեցան։ «Քլիշէ»ն տրուած էր կառավարական տպարանին քլիշէներու ճիւղին պետ Շահանովի կողմէ։ Մեքենաները ու Թուղթերը օտար երկիրներէ գնուած էին։ Տոքթ. Եովչէվ բանտին մէջ անձնասպան եղաւ ստրիքնինով։ Նամակ մը Թողած էր, որով ոստիկանութեան շնորհակալ կ'ըլլար իր ձերբակալութեան միջոցին ցոյց տրուած փափկանկատութեան համար. ուրիշ նամակ մըն ալ կնոջը Թողած էր. բայց այդ վերջնոյն պարունակութիւնը Եովչէվի մասին անծանօթ ըլլալով ոստիկանութեան կողմէ գաղտնի կը պահուի. Տոքթ. Եովչէվ քաղաքական ծանօթ անձնաւորութիւն մըն էր ամբողջ Պուլկարիոյ և մանաւանդ Սոֆիայի մէջ։ Երեք տարի առաջ Սվիեր լրագիրը հիմնած և բարենորոգման կուսակցութիւնը հաստատած էր, որուն գլխաւոր անդամներէն մէկն էր, Սթոյլովի նախարարութեան օրով Սկիւպի առեւտրական գործակալ կարգուեցաւ, յետոյ նախարարութեան փոփոխուելովը այդ պաշտօնէն դադրեցաւ։ Սոֆիայի Թաղապետութեան յանձնաժողովին անդամ ալ եղած էր։ Դրոշմաթուղթերու գործը, Քարանովի խոստովանութիւններովը և Եովչէվի անձնասպանութեամբը աւելի երեւոյթ մը առաւ։ Շատ մը տուներու մէջ խուզարկութիւններ կատարուեցան։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վսեմ. Սուլթանը իմանալով որ Պոլսոյ Չարշամբա Թաղը բնակող Պէհճէթ էֆ. անուն անձին կինը քանի մը օրէ ի վեր ծննդաբերութեան տագնապներու մէջ է և չի կրնար ազատիլ, դրամական պարգեւ մը շնորհեց և միանգամայն մասնագէտ բժիշկ մը ղրկել տուաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ նախարարութեան մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ խորհրդակցութիւն կատարելու համար թէ օսմ. երկիրներու մէջ երկրագործութիւնը, վաճառականութիւնը և արհեստագործութիւնը զարգացնելու համար ի՛նչ միջոցներ ձեռք առնելու է։ Այդ Յանձնաժողովը կը կազմեն առեւտրական ճիւղին տնօրէնի օգնական Սուպհի պէյ, նախագահ, և արհեստներու ճիւղին տնօրէն Խուլուսի պէյ, Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին գեր նախագահ Մուսթաֆա պէյ ու վաճառական Ազուս էֆ.։ Այդ յանձնաժողովը երէկ գումարեց իր առաջին նիստը։ Խորհրդակցութեանց արդիւնքը պիտի մատուցուի Բ. Դրան։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը ծրագիր մը պատրաստեց, որուն համաձայն, մետաքսի վկայական ունեցող և արհեստին հմուտ անձեր շերամի հունտ պիտի պատրաստեն, վասն զի կարգ մը անտեղեակ մարդիկ գիտութեան պայմաններուն հակառակ եղանակով կը պատրաստեն, ինչ որ պատճառ կ'ըլլայ մետաքսներու տեսակին աւրուելուն և արտադրութեան նուազելուն։ Յարմար տեղեր դասարաններ պիտի հաստատուին՝ տարւոյն անգործ եղանակներուն մէջ շերամի հունտի պատրաստութեան եղանակը ուսուցանելու համար։ Այն անձերը որոնք գիտութեան պայմաններուն հակառակ եղանակով ախտաւոր հունտեր կը հանեն, պիտի պատժուին՝ ուրիշներուն օրինակ ըլլալու համար։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշեց թէ հացագործի փռներու ջուրերը երբ գործածուելու անյարմար ըլլան՝ այսինքն զանազան միքրոպներ պարունակեն, անոնց տարրալուծման ծախքը, իբրեւ տուգանք փռնի տէրէն պիտի գանձուի։

—Քաղաքապետութիւնը որոշեց, պատժական օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն, յիսունական ղրուշի տուգանք առնել՝ վնասակար նիւթերով ներկուած շաքար պատրաստողներէն և այդ շաքարներն ալ ծովը Թափել։

ԱԹԷՆՔԻ լրագիրները կը հերքեն այն լուրը թէ Կ. Պոլսոյ հելլէն դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը երեսփոխանական ընտրելի պիտի ըլլայ։ Միւս կողմէ կը ծանուցուի թէ Մավրոկորտաթօ իշխանը Եորկիոս Թագաւորէն հրաման առեր է Կ. Պոլիս վերադառնալու համար։

ՔՈՉԱՆԱ (Գոսովա) ղրկուած զինուորները, կ'ըսէ Սէրվէթ, կասկածելի տասը անձեր ձերբակալեր են։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԷՆ կը գրեն թէ այս տարուան հունձքը նախորդէն աղէկ է։ Նախորդը 20,000 օխա եգիպտացորէն ու սիսեռ տուած էր, մինչդեռ վերջին տարուանը մէկ միլիոն օխա եղած է։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը որուն յանձնուած է Օմուր Եէրի մէջ (Պէօյուքտէրէի դիմացը) նաւերու նորոգութեան ու շինութեան համար տեղեր հաստատելու ծրագիրը, պատասխանեց թէ այդ ծրագրին գործադրութիւնը շատ օգտակար պիտի ըլլայ ծովային վաճառականութեան։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Սէրվէթ կ'իմանայ թէ Գալաթիոյ Պէյօղլու Թիւնէլ խանը հաստատուած սեղանաւոր Զ. Քոնսթանթինիտիս սնանկացած հռչակուեր է։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Ուչքէթէն (Պարսկաստան) երէկ, հինգ հարիւր ուխտաւորներ Կ. Պոլիս ժամանեցին, ասկէ Հիճազ երթալու համար։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ մէջ մինչեւ յունուարի սկիզբները օդերը լաւ երթալէ ետքը, փոթորիկներ ծագեր են ու ձիւն տեղացեր է։ Վերջերս նորէն օդերը բացուեր են, բայց սաստիկ ցուրտ կ'ընէ։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Ծանուցուեցաւ թէ Գարաքէօյի կամուրջը վերաշինելու մասին Ընկերութեան մը կողմէ ծովային նախարարութեան ներկայացուած ծրագրի մը վրայ, նոյն նախարարութիւնը նմոյշ մը պատրաստած էր։ Նոր լուրի մը նայելով, նոր կամուրջը երկաթէ սիւներու վրայ պիտի շինուի։ Լայնութիւնը պիտի ըլլայ քսաներկու մէթր, այսինքն հիմակուընէ չորս մէթր աւելի լայն։ Երկու կողմերը խանութներ և այլն պիտի շինուին։ Շիրքէթի, Մախսուսէի ու Ուսկիւտարի շոգենաւերուն համար մասնաւոր նաւամատոյցներ պիտի կառուցուին։ Կամուրջը շուտով բանալու ու գոցելու համար ելեկտրական մեքենայ մը պիտի յարմարցուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատունը Բ. Դրան մատոյց Էտուարտ Է.ի Թագադրութեան հանդէսներուն ծրագիրը։ Ինչպէս յայտնի է, Թագադրութիւնը պիտի կատարուի յունիս 26ին։

ՇԷՆՔԵՐՈՒ կանոնագրին վրայ, պետական Խորհուրդին որոշմամբ յաւելուած մը եղաւ որուն համաձայն, վեց կանգուն լայնութիւն ունեցող փողոցներու մէջ քարուկիր տուներու բարձրութիւնը 18 և փայտաշէններունն ալ 14 կանգունէն աւելի պիտի չըլլայ։ Նոյն կանոնագրին տրամադրութեան համաձայն, ութ կանգուն լայնութիւն ունեցող փողոցներու համար քարուկիր տուներու բարձրութիւնը 24 կանգուն որոշուած է և փայտաշէններունն ալ 14. Պետական Խորհուրդին այդ որոշումը մատուցուեցաւ Մեծ Եպարքոսին։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Էրզրումի նահանգին մէջ անցեալ նոյեմբերէն մինչեւ այսօր երեսուն վեց աւազակներ ձերբակալուեր կամ անձնատուր եղեր են։

ԻԶՄԻՐԻ լրագիրները կը ծանուցանեն թէ, կ'ըսէ Սապահ, կօշիկի վաճառական Տավիտ Արոման 200,000 ֆր.ի մօտ պարտք մը Թողլով Իզմիրէն հեռացեր է։ Ասոր գոյքերը հազիւ կը բաւեն պարտատէրերու հարիւրէն տասը գոցելու։ Տավիտի երկու եղբայրները անոր ընկերները ըլլալով տեղւոյն առեւտրական դատարանին դիմեր ու վիճակը պարզեր են, որով այդ վաճառատունը սնանկացած հռչակուեր է։

ՎԱՆԱՅ կուսակալութիւնը ծրագիր մը ղրկեց ներքին գործոց նախարարութեան, Վանայ կեդրոնին մէջ Թաղապետութեան անունով բացուած դեղարանին պակասները լրացնելու, աղքատներու յատուկ հիւանդանոց մը կառուցանելու, մանրավաճառներուն ու սափրիչներուն Թոյլ չտալու որ դեղ ծախեն, և գաւառակներուն մէջ Թաղապետական բժիշկներ անուանելու համար։ Այդ ծրագիրը յանձնուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատունին։

ԹԱԹԱՒԼԱՅԻ մէջ լուսամփոփ Տիմիթրիի կինը Քալիօբի 50 տարեկան, առջի օրը անձնասպան եղաւ ինքզինք սենեակին մէջ կախելով։ Աղջիկը, որ նոյն միջոցին բացակայ էր, երբ սենեակ վերադարձաւ մօրը այդ վիճակը տեսնելով սկսաւ պոռալ. դրացիները օգնութեան փութալով կինը կախուած տեղէն վար առին, բայց մեռած էր։ Քալիօբի երեք տարի առաջ ալ անձնասպանութիւն փորձած էր, ինքզինք տանը ջրհորը նետելով։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Գումգաբուի Սուլու փողոցը բնակող Տիվրիկցի Յովհաննէս՝ 50 տարեկան՝ յանկարծամահ եղաւ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Օսթրոկ կոմսուհին, առջի իրիկուն, ժամ 12ին Բերայի Շէյխա փողոց իր տունը գացած ատեն, չարագործ մը յափշտակեց անոր կուրծքէն կախուած ոսկի ժամացոյցը և փախաւ։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Բէյթ Փաշա Թաղը, շաբաթ օրը, տան մը պատշգամը փլաւ, ուր նստած էր Իսաք անուն Հրեայ մը իր կնոջ ու որդւոյն հետ։ Կինը ու տղան վիրաւորուեցան։ Կինը յղի ըլլալով վիճակը բաւական ծանր է։

ՎԷԶԻՐ ԽԱՆԻ մէջ, երէկ գիշեր, խարխուլ սենեակ մը փլաւ։ Եանի անուն մարդ մը որ նոյն միջոցին անկէ կ'անցնէր, փլատակներուն տակ մնաց, բայց կարելի եղաւ ազատել։ Թեթեւապէս վիրաւորուած էր։

SANTAL MIDY

Երբ բժիշկ մը խորհուրդ կու տայ իր հիւանդներուն գործածել Սանտալի իւղը, իր յանձնարարածը Սանտալ Միտին է, որովհետեւ բոլորովին զուտ է։ Իւրաքանչիւր զարփուլի վրայ կայ Միտի անունը։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլուէնզային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխի և նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն առաջ կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային Ջուր, և լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍՊԷՔՈՒԼԻՍ

Ազգային Լուրեր

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՄՕՐԸ ՄԱՀԸ

Խորին ցաւով կը ծանուցանենք թէ Ս. Պատրիարք Հօր ծերունազարդ մայրը, Տիկին Եղիսաբէթ Օրմանեան, կարճատեւ հիւանդութենէ մը ետքը իր մահկանացուն կնքեց այս գիշեր առաւօտեան դէմ (ժամ 9ին)։

Բարեպաշտ և առաքինի կին մըն էր հանգուցեալը, բոլորանուէր իր զաւակներուն, և աշխատասէր՝ մինչեւ իր 74 տարեկան հասակին մէջ, ուր կարելի չէր զինքը անգործ տեսնել իր տանը անկիւնը, ուր միշտ ձեռագործ աշխատութիւնով մը կը պարապէր կամ խնամք կը տանէր իր Թոռնիկներուն վրայ։ Հինգշաբթի օրուընէ միայն անկողին պառկած էր, թեթեւ հիւանդութեամբ մը, զոր դարմանելու համար բժշկական և ընտանեկան խնամքներ փութացուեցան։ Գրեթէ առանց ցաւի, հանդարտիկ մահ մը ունեցաւ։

Տիկին Եղիսաբէթ տասը զաւակ ունեցած է որոնցմէ չորսը պզտիկ հասակէ մեռած էին, և հինգերորդը՝ Տոքթ. Վիչէն Օրմանեան, Ազգ. Հիւանդանոցի ողբացեալ բժշկապետը, որուն արդիւնաւոր գործունէութեան յիշատակը Թարմ է մտքերնուս մէջ։ Հանգուցեալը սգոյ մէջ կը Թողու իր հինգ զաւակները, Ս. Պատրիարք Հայրը, Տոքթ. Կոմիտաս էֆ. Օրմանեան, Տիկին Լէյգեան (ի Գահիրէ), Տիկին Մ. Տէր Ներսէսեան և Օր. Օրմանեան։ Այս առաւօտ, Եգիպտոսի առաջնորդ Տ. Յովսէփ եպիսկ. Այվազեանի հեռագրուեցաւ, որպէս զի Տիկին Լէյգեանի իմացնէ իր մօր մահը։

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ չորեքշաբթի առաւօտ, ժամ 4ին, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ։

Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան և աւագերէց Տ. Մկրտիչ Հայրը այս առաւօտ կանուխ փութացին Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը, յուղարկաւորութեան և Թաղման վերաբերեալ կարգադրութիւնները ընելու համար։

Այսօր, առաւօտէն ի վեր, բազմաթիւ եկեղեցականներ և աշխարհականներ, Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը կը փութան, իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու Ն. Ամենապատուութեան։ Եկեղեցական այցելուներու առաջիններէն մէկը եղաւ Կրօն. Ժողովոյ ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. Յովհաննէսեան։

Ս. Պատրիարք Հայրը, իր սուգին պատճառաւ, այսօր և վաղը իր բնակարանը կը մնայ։

Խմբագրութիւնս կը փութայ իր խորին ցաւակցութիւնը յայտնել Ս. Պատրիարք Հօր, Օրմանեան ընտանիքին ու ազգականներուն։

Ս. Պատրիարքը այսօրուան Յովհաննու Մկրտչի ծննդեան տօնին առթիւ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Էջմիածին՝ Ս. Հայրապետին։ Նոյնպէս Ս. Պատրիարքը իր այցետոմսով շնորհաւորած է Բերայի Աւագերէց Մկրտիչ Տէր Հօր անուան տօնը։

—Այսօր, Գերմանիոյ կայսեր Վիլհէլմ Բ.ի ծննդեան 43րդ տարեդարձին առթիւ, Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան շնորհաւորական այցետոմս ղրկեց Գերմանիոյ դեսպանատունը։

—Այսօր Պատրիարքարանի երկու կարեւոր պաշտօնեաներու՝ Թուրքերէնի Թղթակցութեանց դիւանապետ Խաչատուրեան Կարապետ էֆ.ի և Արձանագրութեանց տեսուչ Մելիքեան Մկրտիչ էֆ.ի անուան տօնին առթիւ Ս. Պատրիարքէն սկսելով ուրիշ բարձրաստիճան եկեղեցականներ շնորհաւորական այցետոմսեր ղրկեցին։ Փոխանորդ Սրբազանը և Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը, Մայր եկեղեցւոյ քահանաները և Մամուլի ներկայացուցիչներ անձամբ շնորհաւորեցին անոնց անուան տօնախմբութիւնը։

—Բրօվիտանսէն 50 անգլիական ոսկի ղրկուած է Պատրիարքարան, ի նպաստ որբերուն։

—Մանիսայի վարժարաններու ուսանողները մէջերնին 58 ղրշ. հաւաքեր և Պատրիարքարան ղրկեր են, Կարնոյ երկրաշարժէ տուժելոց համար։

—Ս. Պատրիարքը, երէկ առաւ. պատարագ մատուցանելով Կէտիկ Փաշայի եկեղեցւոյն մէջ, քարոզ մը խօսեցաւ սա բնաբանով. «Իւրսն եկն և իւրքն զնա ոչ ընկալան»։ Ս. Պատրիարքը թէ՛ շաբաթ և թէ՛ կիրակի օրերը հիւրընկալուեցաւ Կրօնիկ էֆ. Փափազեանի բնակարանը։ Ն. Ամենապատուութիւնը շաբաթ օր այցելելով Կէտիկ Փաշայի ազգային վարժարանը, շաքար բաժնել տուաւ աշակերտներուն։

—Ինչպէս գրեցինք, Բարիզի հայ եկեղեցիին շինութիւնը պիտի սկսի յառաջիկայ գարնան։ Փետրուար ամսուն. Պ. Մանթաշեան Բարիզ պիտի երթայ և յետոյ շինութեան պիտի ձեռնարկուի։ Շէնքին յատակագիծը աւարտած է արդէն։

—Ծնունդի Ութօրէքին առթիւ, երէկ, Կիլիկիոյ Նորընտիր Կաթողիկոս Տ. Գէորգ Սրբազան քարոզեց Մայր եկեղեցւոյն մէջ, ուր ամէն տարի կը պատարագէր ըստ սովորութեան։ Ն. Սրբազնութիւնը համառօտ պատմութիւնը ըրաւ Քրիստոսի Ծնունդին և Մկրտութեան։ «Մարդ մը այն ատեն մեծ է, ըսաւ, երբ իր հարստութիւնը, գիտութիւնը են. ուրիշներու օգտին կը գործածէ։ Այսպէս ալ եկեղեցական մը մեծ չի կրնար ըլլալ, եթէ իր հօտին օգտակար չըլլայ»։

—Պատրիարքարանի Կրօնական դիւանապետ Տ. Խորէն քահանայ Բէնլիեան, իր հիւանդութիւնը դարմանելու համար Ազգ. Հիւանդանոց փոխադրուած է, Ս. Պատրիարքին յանձնարարականով։

—Վանայ ազգայիններէն Գոլուսա էֆ. Սարգիսեան 28 օսմ. ոսկի, հաւաքելով ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէն տուժողներուն, Պատրիարքարան ղրկած է, Հանգանակութիւնը դեռ կը շարունակուի Վանայ մէջ։

—Սամաթիոյ հրկիզեալ ընտանիքներու տուներու շինութեան ամբողջ հաշիւները և ընդարձակ տեղեկագիրը, անցեալ շաբաթ օր Լեւոն էֆ. Սարգիսեանի կողմէ յանձնուեցաւ Ս. Պատրիարքին 700 ղրուշի աւելցած գումարի մը հետ. Ս. Պատրիարքը Տնտեսական Խորհուրդին յանձնեց այդ տեղեկագիրը քննելու համար։

—Զարօնճնազի առաջնորդ Տ. Կորիւն վարդապետ խնդրած է Պատրիարքարանէն ուրիշ տեղ փոխադրուիլ, որովհետեւ Առաջնորդարանի դրամական անձկութեան պատճառաւ, մինչեւ իսկ իր անձնական գոյքերը գրաւի դրեր է։

—Գում Գափուի Թաղ. Խորհուրդը կազմալուծուած ըլլալով, ժամանակաւոր Թաղ. Խորհուրդ մը կազմուեցաւ երեք անձէ բաղկացած։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Կիւլէկ Գարամահեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրուած է Հիւանդանոցի Միհրան էֆ. Մանուքեանէ։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիրներ Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսդանդինոպլը)

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 26 յունուար.—Թիկնապահ Օպոլէնսքի իշխանը որ պաշտօն ունի Վիլհէլմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ անոր յանձնել Նիքոլա կայսեր շնորհաւորական մէկ նամակը ու նուէրներ, այսօր Պէրլին ուղեւորեցաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին զինուորական հետեւորդներէն Սիւլվէնք գնդապետը հոս հասաւ, բերելով Պատուոյ Լեգէոնի մեծ խաչը որ տրուած է Սպանիոյ Թագաւորին։

ՊԷՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը ու Կոնոթի իշխանը ներկայ գտնուեցան՝ անձնապահ [illegible] սպաներուն կողմէ տրուած սեղանին։ Գերմանիոյ կայսրը բաժակ պարզեց Անգլիոյ Թագաւորին ու Կոնոթի իշխանին կենացը։ Իշխանը շնորհակալութիւն յայտնեց։ Կոնոթի իշխանը յետոյ գնաց Պոցտամի զօրանոցը ուր պտոյտներ ըրաւ։ Վիլհէլմ Բ. զրահաւորներու 8րդ զօրագունդին պետ կարգեց Կոնոթի իշխանը։

ՍՈՖԻԱ.—Զրոյցի մը նայելով մօտերս Սոֆիայի ռուսական դիւանագիտական գործակատար Պ. Պախմեթիեֆ պիտի յաջորդէ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան առաջին Թարգման Պ. Մաքսիմոֆի։

—Պ. Սըրմաքեֆ որ Վիէննայի Պուլկարական գործակատարի պաշտօնէն հրաժարեցաւ, և որուն պիտի յաջորդէ նախկին նախարար Պ. Բամբանով, ժամանակի մը համար Վիէննա պիտի դառնայ, վասն զի Պ. Բամբանով ժամանակ ուզած է որոշելու թէ այդ պաշտօնը պիտի ընդունի կամ ոչ։

—[illegible] իշխանին աղջիկը Մոնթէն ուղեւորեցաւ։

—Աւստրիոյ Հունգարիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ կնքուած հիւպատոսական պայմանագրութիւնը քանի մը օրէն պիտի ստորագրուի։ Այդ պայմանագրութիւնը կը ջնջէ օրէնքին տրամադրութիւնները առեւտրական դատարանին դատավարութեանց Պուլկարիոյ մէջ սնանկացած օտարականներու համար։

—Պուլկար նախարարները սկսան իրենց ընտրական ուղեւորութիւնները կատարել գաւառներուն մէջ։ Սոբրանիէի ընտրութիւնները փետրուար 17ին (Հ. Տ.) պիտի կատարուին հաւանօրէն։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՊԷՐԼԻՆ, 26 յունուար.— Վիլհէլմ կայսրը ու Կոնոթի իշխանը աչքէ անցուցին անձնապահ [illegible] զօրագունդերը։ Ճաշէն յետոյ ներկայ գտնուեցան զինուորական ճաշկերոյթի մը որ շատ փայլուն եղաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բրիթօրիայէն կը հեռագրեն թէ պօէր հրամանատար Վիլճէն գերի բռնուեր է Լիտընպուրկի մօտերը։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ Ազգային Պանքային և ելմտական նախարարին միջեւ եղած խնդիրը կարգադրուելու վրայ է։ Պանքան հաշտարար առաջարկութիւններ ըրաւ։ Ելմտական նախարար Պ. Ուրզայիզ հետ եղած վէճը մօտերս գոհացուցիչ կարգադրութեամբ մը պիտի աւարտի։

—Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին զինուորական հետեւորդներէն Սիւլվէնք գնդապետը Ալֆոնս Թագաւորին յանձնեց Պատուոյ Լեգէոնի մեծ ժապաւէնը։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Ծերակոյտը 69ի դէմ 109 ձայնով ընդունեց Երեսփ. Ժողովին կողմէ քուէարկուած ելմտական կարգ մը ծրագիրները։

ԱԶԴ

Պատուաւոր երիտասարդ մը, որ տեղեակ է Թրքերէնի, Ֆրանսերէնի, իտալերէնի և տոմարակալութեան, պատրաստ է գրագիր կամ որ և է պաշտօն ստանձնել առեւտրական կամ ուրիշ հաստատութեան մը մէջ։ Դիմել Արեւելքի Տպարանը։

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure boisson de table et rafraichissante.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Փոխառութիւն Սեռի Գ.	Օ. Ջ.	27	33
Ամէնէն բարձր գին	»	27	33
Ամէնէն վար գին	»	27	29
Բանքէյի Օթոմ. գագ.	Ֆր.	108	— 7/8
Ամէնէն բարձր գին	»	109	— 7/8
Ամէնէն վար գին	»	109	— 1/4

ԲԱՑՈՒՄ 14 Յունուար

Օսմ. Փոխառութիւն Սեռի Գ.	Փ. Կ.	27	30
Բանքէյի Օթոմանեան	Ֆր.	108	— 5/8
[illegible]		—	—
Ռէժի		13	80
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	60
[illegible]		53	50
» [illegible]		1	40
» [illegible]		183	—
[illegible]		165	—
[illegible]		120	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ոսկի	Ղրշ.	110	03
» » » չէք	»	111	30
Բարիզ »	Ֆր.	23	70
» » » չէք	»	23	70
Պէրլինի [illegible] չէք	Մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	24	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	33
Անգլիական ոսկի	»	110	04
Ռուս Իմբէրիալ	»	91	—
Մէճիտիէ	»	58	08
[illegible]	»	188	04
[illegible]	»	86	20
Ոսկի [illegible]	Օ. Ջ.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ. 26 Յունուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	87
Օսմանեան Փոխառ. Սեռի Բ.	50	75
Օսմանեան Փոխառ. Սեռի Գ. գագ.	25	—
Օսմանեան Փոխառ. Սեռի Գ. գոց.	35	—
Օսմանեան Պանքա	13	—
[illegible] 1880	—	—
Հելլենական 5%	38	50
» Մոնոփոլ	43	50
Պուլկարական 1888	84	1
[illegible]	107	25
[illegible]	104	—
[illegible]	4	87
[illegible]	4	—
[illegible]	25	32 1/2

ՓԱՐԻԶ. 26 Յունուար

Ֆրանս. Ռանթ 3%		100	37
» » 3 1/2%		102	45
Օսմ. Փոխառ. Սեռի Գ. գագ.		25	55
» գոց.	»	25	55
» » Բ	»	51	30
» » Դ	»	87	70
Օսմ. Պանքա	Ֆր.	551	—
Օսմ. Ռէժի	»	463	—
[illegible]	»	210	50
[illegible]	»	507	—
Օսմ. [illegible]	»	318	—
[illegible] 4%		500	—
Սուէզի Ջրանցք		1622	—
Իտալական Ռանթ		99	90
Սպանիական [illegible]		77	75
[illegible]		133	—
[illegible]		25	120
[illegible]		3	50

ՊԷՐԼԻՆ 26 Յունուար

[illegible]	»	—	—
Բանքէյի Օթոմանեան	»	106	20
Անատօլ. Երկաթ. [illegible]	»	101	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 8 օրէ.	»	20	260

ՎԻԷՆՆԱ 26 Յունուար

Փոխ. Լոնտոնի վրայ	»	239	2
Բանքէյի Օթոմանեան	»	195	25
[illegible]	»	201	—

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունի

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ
1902

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա Սեղբոս խան
Թիւ 5 ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ Գրատունը

Վաճառողաց մասնաւոր զեղչ

Կ'ուզէ՞ք ունենալ առեւտուրի մարդոց անհրաժեշտ գործիքը, գնեցէք հատ մը սոյն Օրացոյցէն, որ կը լրացնէ ժողովրդային մեծ պիտոյք մը, հաղորդելով գիտելիքներ՝ Թղթատարական, հեռագրական, առեւտրական և ուսումնական, ծանօթութիւններ՝ պետական պաշտօնատանց, Պատրիարքարանաց և գաւառային առաջնորդութեանց, բովանդակելով արեւելեայց և արեւմտեայց շարժուն և անշարժ գլխաւոր տօները, Պօրսայի փակման օրերը, փոխառութեանց տոկոսներուն վճարման Թուականը են. են.։

Օրացոյցս կը պարունակէ եւրոպական և Թրքական ժամերու և ժամանակի ելեւմտական և փրկչական տարիներուն համապատասխանող Թուականները են. և երբ յաւելուած նօթագրութեան համար յիշատակարան մը։ 15—15

Գին 2 Դահեկան

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։

ՍԿՈԹԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սգոդ եւ Բոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձերը ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոնց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրուի ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակաւոր բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօգուած այն խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառնան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ

6—26

HUILE DE HOGG

ՄՕՐՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

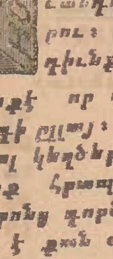

Ծանօթ է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծիքէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անտարբեր անուշութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծիքէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Մեծավաճառ Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ։

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Մանօր ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբանդ[illegible]։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն մարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անվնաս կերպով ու հիմնայատակ բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

789 4—52

ՑՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթա, Թիւնէլին քովը Մէրթէպանի փողոց
Ի Բաշա խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոգուռմա և Թուրքայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քարփէթներ, գետնի մուշամաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՑՈՅՑ ՄԸ

Թ. Ա. ԺԻԱՆՆՕ ԺԱՄԱԳՈՐԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ ԺԸՆԷՎ ՁՈՒԻՑԵՐԻԱ

1840ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Ցիւրիխի 1883ին, Ժընէվի 1896ին, Պրիւքսէլի 1897ի եւ Բարիզի 1900ի ցուցահանդէսներուն մէջ ոսկի շքադրամներով վարձատրուած

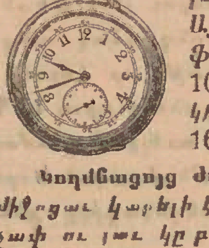

Կոթէն լարուող այս ժամացոյցը, որ լուսաւոր երես մը ունի, գիշերուան մութ թեան մէջ ցոյց կու տայ ժամը իբր թէ ցերեկ ըլլար։ Լաւ կը քալի ու ճիշդ կ'երթայ. մեծութիւնն է 18 գծաչափ։ Այս ժամացոյցին գինը՝ իր նիքէլէ հաստատուն պահարանով 15 ֆրանք է, արծաթէ պահարանով՝ 25 և ոսկիէ պահարանով՝ 100 ֆրանք։ 11 գծաչափ մեծութեամբ ժամացոյցեր ալ կան կիներու համար, խիստ վայելուչ, պողպատէ պահարանով մէկտեղ 16 արծաթէ պահարանով՝ 22 և ոսկիով՝ 80 ֆրանք։

Կողմնացոյց ժամացոյց, լուսաւոր երեսով, կոթէն լարուող։ Կողմնացոյցին միջոցաւ կարելի է երկրիս կողմերուն [illegible] հասկնալ։ Մեծութիւնն է 18 գծաչափ ու լաւ կը քալի։ Նիքէլ պահարանով 25 արծաթէ պահարանով՝ 40 ֆր.։ Այս կողմնացոյց ժամացոյցը յանձնարարուած է Ֆրանսայի պատերազմական նախարարութեան կողմէ։ Անհրաժեշտ առարկայ մըն է սպաներուն որսորդներուն ու ճամբորդներուն համար։

Հարիւրին 10 զեղչ վեց հատ ժամացոյց գնողին համար։ Նոր թղթատարական ծախքի համար 2 ֆրանք աւելցուի դրկուած չէքին կամ մանտա-փոսթին վրայ, իսկոյն կը ղրկուի ուզողին, Իւրաքանչիւր ժամացոյցի հետ ապրանքին երաշխաւորութեան համար գիր մը կայ։ Ու իմ ամէն տեսակ ժամացոյցներու յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին, ինչպէս քրոնոմէթր, քրոնոկրաֆ, ևլն.։ Նաեւ ժամացոյցներու նորոգութիւնները խնամով կը կատարուին։ Գործածուած ոսկի ժամացոյցներու փոխանակութիւն կը կատարուի։ 18—25

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

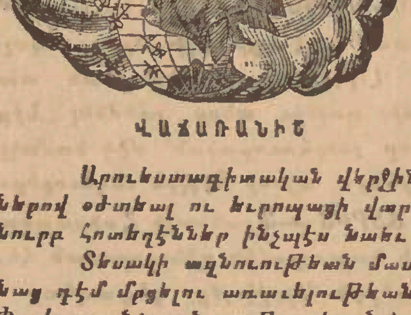

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ

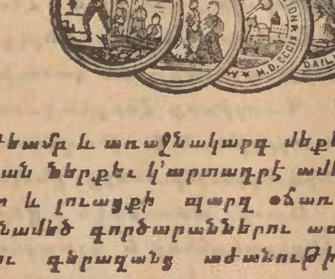

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.— Գ. Գ. Լազարիէս Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթոտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.— Գ. Գ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Գ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Գ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Գ. Գ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Գ. Կէւոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Գ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ.— Գ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.— Գ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Գ. Ֆրանքել Նիֆֆներ.
ՍԱՄՍՈՆ.— Գ. Գ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Գ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Գ. Գ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.— Գ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՍՏՈՍԹՕ.— Գ. Յակոբ Բռօվտոտալ.

Պիտի պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CH^{les} FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

534

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 սեպտ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, հրդեհ, արկած, [illegible] թոշակ, ևլն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութեան հիման վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որդերու համար օժիտ մը, յաւիտենական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանանց ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն [illegible], երկաթուղիի, թիւնելի ևլն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Խնայէթ Խան, Թիւ 7, 8, 9։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն Կեանքի վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յՆիւեորք

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլ[illegible] տէ Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։ 1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորութեան գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն, որ կը բանի 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (պոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագրերը առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման Թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ ապահովութեան և ամբողջութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները, առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պարագային։ Ապահովագիրն իբրեւ դրամ կու տայ տարեկան [illegible] փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ ապահովագրութեան պայմանագրին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունքէ զրկուիլ չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ ամէն [illegible] բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաեւ ապահովագրելու դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՕՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
192 Ա. ՁՈՒՂՃԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա [illegible] խան փողոց Ղալաթիա

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր Թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւթերը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբաթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
190 ֆրանք ազատ տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորը
225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^{րս} Ե. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Սանեի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն ցաւով գամելու և բուժուած [illegible]։

Նորաձեւ եղանակաւ, նուրբ, հաշուական և գիտական արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible] ամրութիւն, դիւրութիւն և [illegible]։

[illegible]

Ե. Գ. [illegible]

[illegible] 197

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻԶ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ տեղւոյ պաշտպանեալ ապահովութեամբ [illegible] կը գործածուին, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը շուրջ 4005 աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Տէրտէ Հոմայ, Ղալաթա Սէ[illegible] դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին եանը. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 18։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «Իփօֆօսֆիթ տը չօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾՈՒԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՌՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1059	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	176
[illegible]	3607	[illegible]	3909	[illegible]	1595	[illegible]	3372	[illegible]	2113
[illegible]	1541	[illegible]	395	[illegible]	775	[illegible]	2709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1581	[illegible]	2557	[illegible]	1193
[illegible]	1332	[illegible]	937	[illegible]	3730	[illegible]	1657	[illegible]	1309
[illegible]	2264	[illegible]	3383	[illegible]	3800	[illegible]	1725	[illegible]	1327
[illegible]	1078	[illegible]	1718	[illegible]	595	[illegible]	1449	[illegible]	1546
[illegible]	741	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1932	[illegible]	3327
[illegible]	1431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1476
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1580	[illegible]	4558	[illegible]	487
[illegible]	1337	[illegible]	1541	[illegible]	1058	[illegible]	1525	[illegible]	3429
[illegible]	1244	[illegible]	554	[illegible]	2607	[illegible]	1887	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1528	[illegible]	1700	[illegible]	519	[illegible]	1323
[illegible]	2738	[illegible]	349	[illegible]	1053	[illegible]	2323	[illegible]	2586
[illegible]	1834	[illegible]	4552	[illegible]	3279	[illegible]	1665	[illegible]	1350
[illegible]	2697	[illegible]	5060	[illegible]	1642	[illegible]	1613	[illegible]	1306
[illegible]	1335	[illegible]	1318	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1789		

Հօրասիօ շոգենաւը, Նաւապետ Թրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Վօլթուրնօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ։

Դիմել առ գործակալս [illegible]

Թիւ 22—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 377

COMP [illegible] RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

[illegible]

[illegible]

15 28 [illegible]
16 29 [illegible]
17/30 [illegible]
17 30 [illegible]
18/31 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

[illegible]

Ցուլվ. 28ին Անգաղի, Մարսիլիայէն։
Փետր. 3ին Սիռէմսի, Անտ. [illegible]

Ցուլվ. 28ին Անգաղի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

Փետր. 4ին Սիռէմսի, ուղ. Մարսիլիա

[illegible]

[illegible] 616 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	13900	[illegible]	[illegible]
[illegible]	13900	[illegible]	[illegible]
[illegible]	12952	[illegible]	[illegible]
[illegible]	12950	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8845	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5133	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5120	[illegible]	[illegible]
[illegible]	7392	[illegible]	[illegible]
[illegible]	7269	[illegible]	[illegible]

Սարակոսա շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլ-[illegible] ընդհանուր վաճառքով Լիվըրփուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ [illegible]
Joly et Seager
[illegible], Թիւ 6, 7, 8, [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]		

[illegible]

[illegible] 658 [illegible]

[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2500	[illegible]	[illegible]

[illegible]

194 [illegible]

[illegible]